CONSTRUIȚI UN

INCUBATOR

Construcția unui incubator nu este de loc complicată dacă se lucrează cu atenție și ordonat. În cele ce urmează indicăm construcția a două tipuri de incubatoare, după posibilitățile de realizare pe care le are fiecare la dispoziție. Astfel indicăm construcția unui incubator la care încălzirea se face cu ajutorul unei lămpi de petrol și a unui incubator cu becuri electrice.

Construcția incubatorului cu lampă de petrol se compune din (fig. 1): cutia incubatorului (a), rafturile (b), lăcașul lămpii (c) și sistemul de aerisire (d).

Cutia incubatorului (a) e alcătuită dintr-un perete de placaj subțire, intercalat cu un strat izolator de plută. Astfel, un perete se compune dintr-o foaie de placaj de 1—2 mm grosime, o foaie de plută care poate fi formată și din dopuri de plută pisate sau rumeguș de lemn și apoi încă o foaie, tot din placaj de 1—2 mm grosime. Foile de placaj și plută sînt prinse între ele prin încleiere. Dimensiunile cutiei sînt indicate în schiță. Pentru a se putea face observații în incubator, cutia este prevăzută cu o ușă cu geam.

Rafturile (b) se confecționează din placaj. În fiecare raft se fac o serie de orificii prin care circulă curenții de aer cald, rece și umed. Rafturile se sprijină pe niște suporți, care se confecționează din șipci de lemn.

Lăcașul lămpii (c) este realizat printr-un perete care desparte partea rafturilor de spațiul destinat lămpii de petrol. În acest perete se taie mai multe orificii prin care circulă aer cald. Este indicat ca acest perete să fie izolat cu o foaie de azbest.

Sistemul de aerisire (d) este alcătuit dintr-un jgheab care se poate închide și deschide lăsînd o cantitate mai mare sau mai mică de aer proaspăt în interiorul incubatorului. Pentru a vedea în permanență care este temperatura din interiorul incubatorului, este bine să fie folosit un termometru.

Construcția incubatorului cu becuri electrice (fig. 2) este mai simplă decît aceea a incubatorului cu lampă de petrol. Ea se compune din: cutia incubatorului (A), rafturile (B), becurile electrice (C) și sistemul de aerisire (D).

Cutia incubatorului (A) se confecționează din același material ca și cutia incubatorului indicat mai înainte. Dimensiunile sînt cele din schiță. Rafturile (B) și sistemul de aerisire (D) sînt la fel ca în cazul celuilalt tip de incubator. Sursa de încălzire (C) o formează becurile electrice. Pentru aceasta se folosesc 2 becuri de cîte 200 de wați fiecare. Este bine să se întrebuințeze un termometru ca să se poată vedea care este temperatura în interiorul incubatorului.

Pentru reușita construcției este recomandabil să se ceară sprijinul unui profesor sau al unui specialist. Fiecare constructor poate aduce contribuții personale la realizarea unei construcții frumoase și utile.

Ing. ADRIAN LISEANU

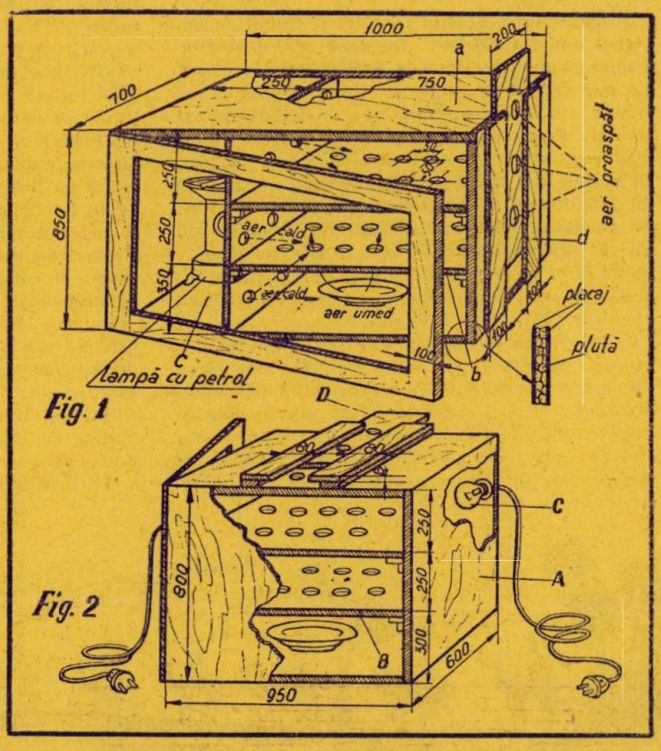

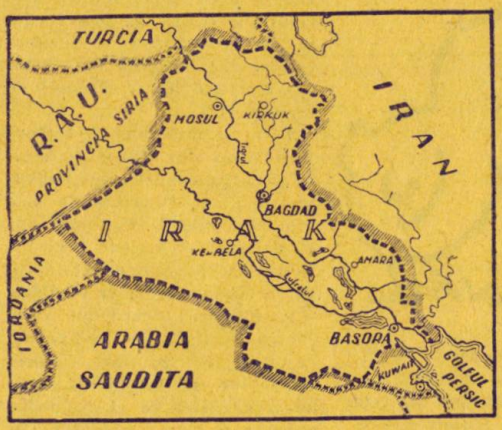

IRAK

Așezat între podișul Iranului și Golful Persic, Irakul are 444.000 km². De două ori cît Anglia. Populația nu trece însă de 6.000.000 de locuitori. Cu mii de ani în urmă, pe aceste meleaguri s-a ridicat civilizația strălucitoare a Babilonului și Asiriei. Prin vadurile fluviilor Tigru și Eufrat s-au scurs oștile lui Alexandru Macedon. Tot aci, în secolele al VII-lea și al VIII-lea ale erei noastre au domnit califii cei puternici și nesățioși de averi. În secolul al XIII-lea, călăreții lui Tamerlan au distrus orașele celor „O mie și una de nopți". Mai tîrziu, în veacul al XIX-lea apar alți năvălitori, mai răi, mai însetați de aur: colonialiștii europeni. Îi atrăgea petrolul.

În vremea monarhiei, locuitorii Irakului trăiau în mizerie. Pămîntul, turmele, apa erau ale moșierilor și șeicilor — căpeteniile triburilor. Irakului i se mai spune și „Țara celor o mie de șeici". 85% din țărani posedau mai puțin de 7% din pămînt. Pentru terenul arendat plăteau 3/4 din recoltă. Pe ogoare se cultivă orez, grîu, bumbac. Apoi Irakul acoperă 70% din cerințele mondiale de curmale. Jumătate din populație este nomadă sau seminomadă și se ocupă cu creșterea vitelor.

La fel de grea era și viața muncitorilor irakieni în majoritate angajați la exploatările petrolifere. Erau de fapt sclavi ai celor 3 trusturi anglo-americane: „Irak Petroleum", „Mossul Petroleum" și „Bassra Petroleum".

Capitala țării, Bagdadul, vechi centru al culturii arabe medievale, are 500.000 de locuitori. Este împărțit în două: pe malul stîng al Tigrului se află cartierul vechi, cu ulicioare șerpuinde, cu cocioabe. Pe malul drept — vilele moderne, înecate în verdeață, ale șeicilor și prietenilor lor de jaf — colonialiștii.

Asuprirea feudală și imperialistă a făcut ca aproape 95% din populație să fie analfabetă. Abia în 1957 s-a deschis prima universitate irakiană. După 4 veacuri de stăpînire turcească, în timpul primului război mondial, țara a fost ocupată de englezi. Ei au înecat în sînge năzuința de libertate a felahilor și au jefuit țara peste 40 de ani, cu ajutorul unor regi care ascultau de ordinele imperialiștilor englezi. După cel de-al doilea război mondial, în Irak au apărut americanii. Ca să-și mențină pozițiile economice din Orientul Arab, ei au înjghebat împreună cu englezii blocul militar denumit „Pactul de la Bagdad". Cu ajutorul acestui pact agresiv se încerca, pe de o parte, amenințarea frontierelor sudice ale U.R.S.S., pe de altă parte — înăbușirea mișcării de eliberare a popoarelor arabe. Poporul irakian n-a încrucișat însă brațele. La 14 iulie 1958 armata irakiană, sprijinită de popor, a răsturnat monarhia și a instaurat Republica Irak. Noul guvern, condus de generalul Abdel Kerim Kassem, a denunțat pactul de la Bagdad, a declarat că sprijină principiile O.N.U. și ale Conferinței de la Bandung. El a procedat la reforma agrară și la revizuirea concesiilor acordate monopolurilor străine. S-a început o vastă campanie de alfabetizare, de combatere a bolilor. Au luat ființă sindicatele muncitorești.

Uniunea Sovietică și toate statele socialiste, printre care și țara noastră, au recunoscut din primul moment tînăra republică. U.R.S.S. i-a acordat un larg sprijin economic. Instaurarea Republicii Irak a dat o lovitură nimicitoare planurilor de stăpînire anglo-americane în Orientul Mijlociu, a dat un nou avînt luptei popoarelor arabe pentru independență.

MARIN ROȘU

mic dicționar pionieresc

Pionier

Cuvîntul pionier înseamnă deschizător de drumuri, inițiator. Încă din cele mai vechi timpuri, au fost numiți pionieri acei oameni neînfricați care, spre binele omenirii, s-au avîntat să cerceteze drumuri necunoscute pînă atunci, deschizînd orizonturi noi în știință, în cultură, în tehnică. *Pasteur* a fost un pionier în domeniul bacteriologiei. *Miciurin*, care cel dintîi a cercetat căile de transformare a naturii, a fost un pionier. *Țiolkovski* a fost un pionier al astronauticii. Savanții sovietici — care primii au trimis o rachetă în lună — sînt pionieri ai cuceririi cosmosului. *Traian Vuia* care primul s-a înălțat cu un aparat mai greu decît aerul, cu mijloace proprii de bord, a fost un pionier, iar *Papanin* a fost un pionier al expedițiilor la pol.

Voi, care purtați denumirea de pionieri, trebuie să fiți mereu primii, cei dintîi la învățătură, cei dintîi prin purtările voastre, mereu înaintași, mereu plini de inițiativă, demni de numele de pionier.

Steagul roșu

Ați văzut, nu o singură dată, o coloană pionierească pășind în pas vioi. Totdeauna, în fruntea ei flutură steagul roșu. Ați văzut, desigur, și un detașament de pionieri la strîns de spice, sau ajutînd, după puterile lui, să se înalțe o școală. Totdeauna, acolo, ați văzut fluturînd un steag roșu.

Pionierii își desfășoară activitatea sub semnul drapelului roșu. Fiecare unitate de pionieri are un *drapel roșu de unitate*, iar fiecare detașament are un *steag de detașament*. Împreună cu drapelul de unitate, steagurile detașamentelor se păstrează în camera pionierilor. Pionierii păstrează cu cinste drapelul roșu.

De ani și ani, culoarea roșie a drapelului clasei muncitoare a devenit simbolul luptei revoluționare duse de popoare împotriva tuturor asupritorilor.

Pentru prima oară drapelul roșu a fost înălțat de către poporul muncitor din Paris, care se ridicase împotriva monarhiei, în zilele anului 1792. Peste ani, la 18 martie 1871, sub faldurile drapelului roșu s-a născut Comuna din Paris. Erau zile grele, de luptă... Burghezia, sprijinită de prusaci, izbutise să năvălească din Versailles în Parisul revoluționar. De pe baricadele înălțate în tot orașul, muncitorii luptau zi și noapte. Dar forțele erau inegale și ultima baricadă era pe punctul de a fi pierdută. Mai rămăseseră doi luptători în viață : un muncitor vîrstnic și un băiețandru. Iată însă că dușmanul se repezi către ei. Totul părea pierdut. Atunci, muncitorul comunard desprinse steagul de pe baricadă și întinzîndu-i-l băiatului, îi spuse :

— Păstrează-l cu orice preț !

Băiețandrul se înfășură cu el, și, alergînd prin ploaia de gloanțe, reuși să salveze drapelul. De atunci, mereu, steagul roșu a chemat muncitorimea la lupta revoluționară.

În Octombrie 1917, în zilele Marii Revoluții din Octombrie, steagul roșu s-a înălțat deasupra întregii Rusii, vestind lumii victoria primei revoluții socialiste din lume.

În țara noastră, în anii grei ai ilegalității, cu prețul vieții lor, comuniștii au purtat steagul roșu în demonstrații de protest, l-au înălțat în lupte grele. Astăzi, cu drapelul în frunte, larg desfășurat, pornesc muncitorii în zilele de sărbătoare : la 1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie, 30 Decembrie. Astăzi, drapelul roșu de producție îl primesc harnicii muncitori

din întreprinderile fruntaşe, îl primesc brigăzile fruntaşe. Fiecare pionier trebuie să ştie că steagul clasei muncitoare este înroşit de sîngele miilor de muncitori căzuţi pentru o viaţă mai bună, că este acoperit de glorie prin muncă şi luptă. Pionierul cinsteşte drapelul roşu pionieresc prin rezultatele sale bune la învăţătură, disciplină şi muncă obştească.

În anii grei ai Marelui război de apărare a patriei, pionierii sovietici au dat pilde minunate de apărare a drapelului roşu. În oraşul Dobruş (R.S.S. Bielorusă) năvăliseră hoardele hitleriste. Mania Golofaeva, o pioniera, fiica unui muncitor, s-a strecurat în clubul pionierilor şi a luat drapelul roşu aflat acolo. Ea n-a vrut să-l lase să cadă în mîinile hitleriştilor. Fetiţa l-a păstrat, deşi ştia ce-ar fi aşteptat-o dacă ar fi fost prinsă. După trei ani, cînd oraşul a fost eliberat, Mania a aşezat din nou drapelul la locul său.

Iată de ce a fi ales în garda drapelului este o chestiune de mare cinste. Pentru garda drapelului se aleg dintre cei mai buni pionieri.

Cravata roşie

Un cîntec pionieresc spune :

Dacă-ţi pui cravata
S-o păstrezi cu drag,
Fiindcă-i părticică
Din măreţul steag...

Da, cravata roşie este o părticică din măreţul steag roşu de luptă al partidului şi pionierul trebuie s-o cinstească zi de zi prin fiecare faptă a sa.

Cele trei colţuri ale cravatei simbolizează legătura între cele trei generaţii : *comuniştii, utemiştii* şi *pionierii*. Pionierul poartă cravata roşie la şcoală, acasă şi pe stradă şi are în permanenţă grijă de ea. Aceste cuvinte au un înţeles adînc. Înseamnă că pionierul trebuie să înveţe bine, să fie un tovarăş bun, să ajute pe cei vîrstnici, după puterile sale, în munca de construire a socialismului, înseamnă să-şi dăruie toate puterile patriei, să urmeze totdeauna cuvîntul partidului.

În faţa ta, pionier, stă mereu vie pilda neînfricaţilor uteciști.

Sub ploaia de gloanţe a jandarmilor, Vasile Roaită a continuat să tragă sirena în zilele de luptă ale lui februarie 1933. Dîrz, fără să-şi plece capul în faţa călăilor, Filimon Sîrbu le-a strigat în faţă : „Jos războiul fascist, trăiască Romînia liberă !"

În faţa ta stau pildă faptele comuniştilor care prin muncă, zi de zi, făuresc o viaţă tot mai bună. Orişiunde te afli, tu trebuie să fii un bun pionier, un fiu demn al patriei.

Exemple minunate de dragoste şi cinstire a cravatei roşii le avem noi din viaţa pionierilor sovietici. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, cînd hitleriştii învadaseră Ţara sovietică, trei pionieri : Vova Iukov, Ania Novikova şi Raia Zîbkina din oraşul Puşkino (Leningrad) au aruncat în aer un depozit de alimente. Ei ştiau că în mîinile duşmanului nu trebuia lăsat nimic. Prin purtarea lor şi-au cinstit cravata de pionier. Sau pioniera Galea Doţenko, dintr-un sat din Ucraina... Ea a înfruntat cu curaj un ostaş hitlerist, care avusese nerușinarea să-i calce în picioare cravata. Galea l-a îmbrîncit şi profitînd de uimirea hitleristului căruia nu-i venea a crede că un copil poate avea asemenea curaj, Galea a fugit. Timp de doi ani ea a stat la partizani ; cînd s-a reîntors la şcoală Galea purta cravata pe care o smulsese hitleristului. Cît de mult grăiesc faptele acestea despre ataşamentul pionierului faţă de cravata sa.

Insigna de pionier

Ca semn al încadrării tale în organizaţia de pionieri, tu porţi tot timpul, pe partea stîngă a bluzei, insigna pionierească. Ea înfăţişează o roată dinţată şi cîteva spice, care reprezintă alianţa de nezdruncinat între clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare. Aceeaşi idee o reprezintă secera şi ciocanul aflate în partea de jos a insignei. Deasupra roţii se văd trei flăcări care, ca şi cele trei colţuri ale cravatei, amintesc legătura între cele trei generaţii. Pe insignă sînt înscrise cuvintele răspunsului la chemare : „Sînt gata întotdeauna !"

Chemarea

Chemarea pionierilor este: „La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!" — iar răspunsul la chemare este: „Sînt gata întotdeauna". Chemarea se rostește la adunări pionierești, la careuri festive, la paradă. A urma întotdeauna cu înflăcărare cuvîntul partidului, a-ți dărui toate forțele patriei iubite, iată ce înseamnă a traduce în viață cuvintele chemării și ale răspunsului.

Salutul pionierilor

Privește cu atenție cum salută pionierul. Nu uita că pionierul salută cînd se cîntă Imnul de stat al R.P.R., Imnul de stat al U.R.S.S. și Internaționala, precum și atunci cînd întîlnește o coloană militară cu drapel. De asemenea, salută pionierește pe instructorul de pionieri și pe ceilalți pionieri, rostind cuvintele: „Salut voios de pionier!"

Semnele distinctive ale activelor de pionieri

Pentru președinții de unitate, de detașament și de grupă s-au stabilit semne distinctive. Ei poartă pe mîneca stîngă, mai sus de cot, semn de culoare roșie avînd lungimea de 4 cm și lățimea de 1 cm.

Președintele unității poartă 3 semne; președintele detașamentului poartă 2 semne; iar președintele de grupă poartă un singur semn.

Goarna și toba

Cît de vesel răsună goarna pionierească în tabără! Sunetele ei se răspîndesc pînă departe și cheamă pionierii la adunări, sună deșteptarea, cheamă la ridicarea drapelului... Iar toba! Oare se poate închipui un marș pionieresc, o defilare fără bătăile tobei? Toba și goarna dau mult farmec vieții pionierești... Iar mai tîrziu, cînd de mult ai trecut anii copilăriei, amintindu-ți de vreo excursie, de vreun foc de tabără, de întreaga viață pionierească, îți vei aminti negreșit de goarnă și tobă.

Uniforma pionierească

Distincții pionierești

Pentru merite în activitatea sa, pionierului i se pot acorda, de-a lungul anilor, două distincții.

Prima distincție i se poate acorda în perioada de la 10 la 12 ani, a doua de la 12 la 14 ani. Pentru obținerea acestor distincții pionierii trebuie să îndeplinească o seamă de condiții.

a) *Condițiile ce trebuie îndeplinite de pionieri pentru obținerea primei distincții (în perioada de la 10 la 12 ani):*

— Să învețe bine, să obțină medii de cel puțin 7 la toate obiectele, iar la purtare nota 10, să fie disciplinat, să-și respecte părinții și pe cei vîrstnici. Să fie întotdeauna curat și ordonat.

— Să știe să povestească de ce serbează oamenii muncii din țara noastră zilele de: 1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie, 30 Decembrie.

— Să cunoască cel puțin trei poezii și trei cîntece despre patrie, partid și pionieri.

— Să viziteze cu detașamentul cel puțin 2 întreprinderi industriale sau unități agricole socialiste.

— Împreună cu grupa, detașamentul sau unitatea să efectueze cel puțin 20 ore de muncă patriotică pentru înfrumusețarea școlii, a parcurilor, pe un șantier de construcții sau într-o G.A.S., G.A.C., să strîngă 15 kg fier vechi și 3 kg maculatură.

— Să planteze cel puțin 2 pomi fructiferi (obligatoriu pentru unitățile de la sate, iar acolo unde sînt posibilități și la orașe).

— Să apere păsărelele folositoare care distrug omizile și dăunătorii culturilor agricole, ai pomilor și copacilor etc. și să construiască pentru ele cîte o căsuță.

— Să participe în mod obligatoriu la unul din concursurile tradiționale ale organizației de pionieri. Se recomandă pentru unitățile de pionieri de la orașe participarea lor la concursul „micilor tehnicieni", iar pentru unitățile de pionieri de la sate la concursul „micilor naturaliști".

— Să știe să înoate sau să patineze (la alegere una din ele).

— Să arunce la ţintă cu mingea de oină (băieţii distanţa de 10 m, fetele 8 m).

— Să alerge (40 m în 8,5", băieţi şi fete).

— Să participe la două excursii cu durata de o zi. În excursie să înveţe să se orienteze după busolă, să aprindă focul de tabără şi să participe împreună cu grupa la strîngerea materialelor pentru ierbare, pietrare şi insectare.

— Să cunoască cel puţin 3 jocuri pionereşti.

Condiţiile de natură sportivă sînt obligatorii pentru pionierii apţi din punct de vedere fizic.

b) *Condiţiile ce trebuie îndeplinite pentru obţinerea celei de-a doua distincţii (în perioada de la 12 la 14 ani):*

— Să înveţe bine, să obţină medii de cel puţin 7 la toate obiectele, iar la purtare nota 10, să fie disciplinat, să respecte pe părinţi şi pe vîrstnici. Să fie totdeauna curat şi ordonat.

— Să cunoască episoade din lupta oamenilor muncii sub conducerea partidului (crearea partidului, luptele ceferiştilor şi petroliştilor din 1933, eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, proclamarea R.P.R., precum şi aspecte din trecutul de luptă al U.T.C.).

— Să cunoască măreţele construcţii ale socialismului în ţara noastră.

— Să cunoască „Imnul de stat al R.P.R.", „Internaţionala", 5 cîntece pioniereşti şi 5 poezii despre patrie şi partid.

— Să cunoască ce este U.T.M., îndatoririle şi drepturile utemiştilor.

— Să citească şi să ştie să povestească conţinutul a cel puţin 5 cărţi de literatură clasică şi contemporană pentru copii.

— Să viziteze cu detaşamentul sau unitatea cel puţin 4 întreprinderi industriale sau unităţi agricole socialiste.

— Să participe activ la acţiuni de muncă voluntară pentru îngrijirea şi întreţinerea şcolii, a parcurilor, a spaţiilor verzi etc.

— Să efectueze cel puţin 50 de ore într-o G.A.S., G.A.C., la strîngerea recoltei, plantări de puieţi sau îngrijirea animalelor.

— Să planteze sau să altoiască 3 pomi (pentru unităţile de la sate).

— Să participe la unul din concursurile tradiţionale ale organizaţiei de pionieri (recomandăm concursul „micilor tehnicieni" pentru pionierii de la oraşe şi al „micilor naturalişti" pentru cei de la sate).

— Să ştie să coasă, să calce şi să-şi îngrijească singur hainele etc.

— Să participe în cadrul grupei sau detaşamentului la îndeplinirea sarcinilor unităţii de pionieri privind creşterea iepurilor, păsărilor de curte etc.

— Să participe la spartachiada pionierilor şi şcolarilor.

— Să participe la 3 excursii cu durata de 2 zile. Să ştie să se orienteze după busolă şi semne naturale, să execute şi să recunoască semnalizarea cu fanioane, să facă schiţa drumului parcurs, să construiască un adăpost pentru noapte.

— Să ştie să dea primul ajutor sanitar în luxaţii, fracturi, hemoragii, să facă un pansament, să improvizeze o targă.

Condiţiile de natură sportivă sînt obligatorii pentru pionierii apţi din punct de vedere fizic.

Colectivele de conducere ale unităţilor, detaşamentelor de pionieri trebuie să se îngrijească ca programele de activităţi să cuprindă acţiuni colective pentru trecerea condiţiilor necesare. Astfel, se pot organiza adunări cu temă pentru cunoaşterea luptei eroice a partidului, a realizărilor regimului democrat-popular, expediţii şi excursii pentru cunoaşterea ţinutului natal, jocuri şi concursuri sportive, învăţarea de cîntece, acţiuni de folos obştesc. Se înţelege că iniţiativa pionierească joacă aci un rol deosebit de însemnat. Activitatea pionierească pentru dobîndirea distincţiilor nu este o activitate suplimentară; ea trebuie organizată în aşa fel încît să facă parte integrantă din activitatea detaşamentului, să fie cît mai plăcută, cît mai interesantă. Pionierul trebuie să se străduiască a îndeplini toate condiţiile pentru dobîndirea distincţiilor, să treacă toate normele prevăzute. Întrecerile între grupe şi detaşamente vor stimula participarea copiilor pentru obţinerea distincţiilor. Fiecare pionier trebuie să ştie că distincţiile se dobîndesc prin străduinţă, prin muncă, printr-o pregătire temeinică. În detaşamente şi unităţi trebuie dusă în aşa fel activitatea, ca fiecare pionier să se pregătească în vederea obţinerii distincţiilor. Înmînarea distincţiilor se va face în adunare de detaşament sau de unitate de către colectivul de conducere în prezenţa drapelului unităţii.

Trebuie să te deprinzi cu înălțimea

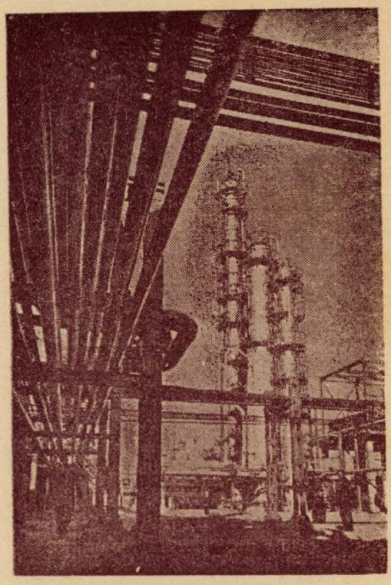

Gelu urcă sprinten scărița întortocheată ce încolăcea ca un șarpe de oțel uriașa coloană, în pîntecele căreia ghicea clocotind țițeiul negru și vîscos. Ajuns sus, pe capacul bombat, se opri o clipă să răsufle. Rezemat de parapet, privi cu bucurie în jur, minunîndu-se, pentru a zecea oară poate, de întinderea nesfîrșită a rafinăriei, de alcătuirea ei neobișnuită, de coloanele ei subțiri și zvelte ca minaretele dobrogene, de gigantica rețea de conducte ce-i împînzea cuprinsul. Era bine acolo, sus, pe acoperișul îngust ce i se părea că se clatină în bătaia vîntului. „Trebuie să te deprinzi cu înălțimea" — îi spusese odată tovarășul Tache. Meșterul făcuse armata la marină și de atunci îi rămăseseră în sînge purtarea și limbajul unui adevărat lup de mare. Cînd Gelu, elev al școlii profesionale, fusese repartizat să-și facă orele de practică sub îndrumarea tovarășului Tache, acesta îl numise pompos „secundul meu" și-l pusese, pe loc, la felurite încercări „marinărești". Una din acestea era cățăratul, mai întîi în doi, apoi de unul singur, „în gabie", adică în capul coloanei de distilare, unde Gelu trebuia să controleze pirometrul instalat acolo. Cocoțat astfel pe coloană, Gelu se socotea cu adevărat ca în vîrful unui catarg de navă, încît uneori îi venea să strige ca vechii corăbieri: „Pămînt!"

Simți și acum același îndemn, dar se stăpîni și rîse ca de o glumă bună a altcuiva. Sorbi cu ochii priveliștea de jos, furnicarul acela de oameni, de mașini, de cărucioare electrice, mici ca niște jucării, care se întretăiau grăbite. Pe locul viran unde urma să se construiască o nouă hală a atelierului mecanic se învîrtea un buldozer, mormăind ca un urs întărîtat de viespi. Deodată, un sunet cunoscut, care îi deștepta amintiri dragi, îl făcu să ridice privirea în sus. Pe cerul de primăvară, de un albastru minunat, se înșiruia în unghi ascuțit un cîrd de păsări fumurii, țipînd prelung. „Vin cocoarele" — se gîndi Gelu și o bucurie fără margini îi învălui inima. „Să știi că astea se duc la bunicul, la Chiraia. Uite, chiar într-acolo au luat-o..." Și, urmărind lopătarea lină a zburătoarelor, încercă să străpungă cu ochii ceața viorie a zărilor, dincolo de care își închipuia satul bunicilor.

— Ei, gabier, ai adormit în post?

Glasul meșterului Tache, care-l striga cu palmele făcute „portavoce", îl făcu să tresară. Rușinat o clipă că se lăsase furat de primăvară, de cocoare, de năstrușnicul acela de buldozer, cercetă în grabă pirometrul și porni să coboare scărița de fier. Jos, cu lădița de scule în mînă, îl aștepta tovarășul Tache.

— Păi bine, frățioare, ți-ai mutat domiciliul în văzduh? Ai uitat că azi facem revizia la B5? Ori te-a luat așa, cu puțintică lene?

Cuvintele meșterului sunau dojenitor, dar sub gene i se zbătea un licăr șugubăț și plin de bunătate. Lui Gelu îi veni inima la loc. Apucă de cealaltă toartă a lăditei și porniră împreună spre B5. Instalația B5, cea mai nouă și mai modernă din rafinărie, îi era nespus de dragă tovarășului Tache. Îi mîngîia conductele șerpuite, aparatele fine și strălucitoare și îi spunea cu glas schimbat lui Gelu:

— Lucru subțire, delicat, frățioare. Așa ceva, să umbli cu clopoței la cizme și nu mai găsești. Uite, parcă ar avea viață. E ca un om. Dacă tragi bine cu urechea, îi auzi răsuflarea, bătaia inimii. Și dacă ceva nu e în regulă, îți spune imediat. Odată oftează, ca omul cînd are o suferință...

Gelu își aminti vorbele acestea tocmai cînd intrau în instalație, pe sub nenumăratele ei spirale și ventile. Puseră lădița jos și se apucară de treabă. Verificau un aparat de măsurat, de mare precizie. Meșterul controla cu atenție mărunțaiele fine ale aparatului, în timp ce Gelu mînuia pompa de glicerină. Tăceau. Și deodată, văzînd grija și încordarea de pe chipul meșterului, Gelu simți o dragoste și un respect nemărginit pentru omul acesta pe care-l cunoștea doar de cîteva luni. Se gîndi să-i spună ceva frumos, ceva care să-l bucure. Și rosti încet, emoționat:

— S-au întors cocoarele, meștere...

Cîteva clipe, tovarășul Tache nu răspunse. Parcă nici nu auzise. Abia după ce termină de înșurubat capacul aparatului, își ridică o șuviță de păr de pe frunte și, zîmbind, răspunse ca pentru sine:

— Și zi așa, s-au întors...

— Daaa, se însufleți Gelu. Era un cîrd întreg. Le-am văzut. Au apucat încolo, spre Chiraia.

— Ești din Chiraia?

— Nu, sînt orășean. Acolo-s bunicii.

— Trăiesc amîndoi?

— Oho! Sînt zdraveni și drepți ca bradul. Matale ai bunici?

Tovarășul Tache, deși era unul din cei mai pricepuți mecanici ai rafinăriei, era foarte tînăr, nu împlinise nici treizeci de ani. Așa că întrebarea băiatului nu fusese de-a surda. Dar meșterul, fără să-l privească pe Gelu, răspunse ștergîndu-și preocupat șurubelnița, deși strălucea de curată:

— N-am. Nici nu i-am cunoscut. Au murit de tineri, din pricina istovirii și a mizeriei. Mama la fel. Nici pe ea n-am cunoscut-o. Doar pe tata l-am apucat...

Meșterul se opri, întorcînd parcă din cale celelalte vorbe. Apoi cercetă cu luare-aminte ochii căprui și limpezi ai băiatului. Se vede că găsi în ei ceea ce dorea să găsească, fiindcă urmă:

— ...Da, doar pe tata l-am apucat. Era tinichigiu. A lucrat tot aici, în rafinărie. Dar înainte, pe vremea patronilor. Eu eram o zgaibă de copil. Nu-l vedeam decît seara tîrziu, cînd venea trudit, cu pîinea neagră la subsuoară. M-apucam de pîine și înfulecă băiete, că toată ziua răbdam. Apoi mă culcam și adormeam cu chipul lui ostenit și pămîntiu aplecat peste mine. Dimineața, cînd mă deșteptam nu-l mai vedeam. Era plecat la fabrică. Eu nu știam cum arată fabrica decît pe dinafară. Dar, într-o zi, m-am dus acolo. Adică aici. M-am furișat pe lîngă portar și pe urmă mi-au arătat oamenii unde e tinichigeria. L-am găsit pe tata. Lucra un fel ce crătiți și tăvi lucitoare din tablă galvanizată. Un tovarăș de-al tatei i-a strîns mîna și a părăsit atelierul. În urma lui, tata a trîntit odată tinichelele de pămînt și a suduit amarnic:

— Își bat joc boierii de noi, trăzni-i-ar...

Cineva mi-a dat o bucată de mămăligă prăjită pe sobiță din atelier. Îi simt și acum gustul sărat. O mîncam cu lacrimi, buimăcit de mînia aprigă a tatei, în ochii căruia nu văzusem pînă atunci decît blîndețe și mîngîiere. Și abia mai tîrziu am înțeles tîlcul ascuns și amar al vorbelor pe care le-a rostit atunci: „Își bat joc boierii de noi..." Fusese concediat tovarășul tatei.

Ei, dar asta a fost de mult. Parcă s-a întîmplat în altă viață. Chiar așa, în altă viață. Tu n-ai cunoscut-o. Aici, în fabrică, te simți ca la tine acasă. Și pe bună dreptate. Toate cîte le vezi cu ochii sînt și ale tale. Cată să-ți fie dragi, frățioare. Cum îi e drag gospodarului fiecare cui bătut în pragul casei. Uite, mie mi-a căzut la inimă pîrdalnica asta de B5 și să-ți spun adevărat, simt cum mă mustră celelalte instalații cînd trec pe lîngă ele, deși le îngrijesc la fel pe toate. Dar vezi și tu cît e de gingașă și complicată. Lucru subțire, măi băiete...

Gelu zîmbi în sinea lui și așteptă cu mulțumire ca meșterul să laude iar „respirația" lui B5. Dar nu se întîmplă așa. Tovarășul Tache își întrerupse șirul vorbelor și înălță deodată capul. Asculta. Pe chip i se zugrăvi o uimire și o tulburare fără margini. Ascultă și Gelu. Pînă și urechea lui, încă nedeprinsă, deslușì ceva ciudat, nefiresc, un icnet surd și greoi în pulsația monotonă a instalației. Palid, meșterul pipăi cu mîna fierbințeala conductelor, apoi se repezi la cîteva aparate pe care le cercetă înfrigurat. Se întoarse către Gelu, care aștepta plin de emoție. Îl străpunse cu o privire de gheață. Vocea îi suna întretăiat, metalic:

— Cum... zici... că ai controlat pirometrul?

Gelu simți deodată cum îi fuge tot sîngele din obraz și picioarele i se făcură de plumb. Deschise gura, însă nu reuși să articuleze vreun cuvînt. Dar meșterul, dîndu-l la o parte ca pe ceva neînsuflețit, trecu în goană pe lîngă el. Gelu rămase cîteva clipe nemișcat, rezemat de perete. Gîndurile i se ciocneau sub frunte ca alicele: Cerul... cocoarele... furnicarul de jos... buldozerul acela care fornăia caraghios... Și pirometrul? Îl privise în grabă, la plecare. Poate că nici nu-l văzuse. Și acum, ce va fi acum? Materialul, prea fierbinte, va defecta poate mașinăria delicată a lui B5. Instalația va trebui oprită cîtva timp, curățată. Și asta din vina lui. Da, fusese un nevolnic, un gură-cască. Își atribui fără milă cele mai grave epitete. Meșterul a fugit la coloană să regleze temperatura. Poate că nu se va întîmpla nimic. Dar dacă... E o cale bunicică pînă acolo și apoi cît urcă scara... Da, trebuie să facă ceva pînă atunci. Dar ce anume? Simți că-i plesnesc tîmplele de încordare. Dar în clipa următoare își aminti cu uluitoare limpezime tot ce-i spusese meșterul despre tainele complicate ale instalației. Și înțelese singurul lucru ce-l avea de făcut. Undeva, jos, era un mare ventil prin care, în răstimpuri, se evacuau aburii din conductă. Dacă ar deschide ventilul și ar da drumul la o parte din aburi, asta ar ajuta mult la răcirea materialului. Dar ca să ajungi la el trebuie să treci printr-un canal de scurgere a reziduurilor, totdeauna îmbîcsit cu gaze. Nu se intra acolo decît foarte rar și numai cu mască de protecție.

Gelu dete la o parte capacul de fontă al canalului și privi șovăielnic în bezna de jos. Apoi coborî pînă la umăr. „Dar dacă am să mă asfixiez?" Gîndul îl înfioră o clipă. Îl alungă însă ca pe un bondar veninos. Nu e timp de pierdut. Și se lăsă de-a bușilea în canal. Îl înțepau ochii și respirația i se făcea tot mai grea. Dar înainta, pipăind cu mîna pereții de beton. Se lovi prin întuneric de ventil. Apucă cu amîndouă mîinile roata greoaie și începu s-o răsucească încet. Îl înecă tusea și cineva parcă îi tot așeza bolovani pe spate. Ventilul se desfăcea greu, afurisit de greu. Era la capătul puterilor, cînd auzi fîșîitul subțire al aburului. Mai răsuci o dată și încă o dată, într-o ultimă sforțare. Apoi avu impresia că se prăvălește într-o prăpastie fără fund și nu mai simți brațele

voinice care-l ridicau de-acolo ca pe un fulg.

*

Sala de festivităţi a şcolii profesionale era plină pînă în ultimul ungher. Se discuta primirea în U.T.M. a lui Gelu Matei. Soarele pătrundea din belşug pe ferestrele larg deschise, aurind faţa tînărului care, ridicat în picioare, vorbea în clipa aceasta rar şi cu glasul tremurat, dar limpede:

— ...Da, tovarăşi, nimeni n-a aflat pînă acum, fiindcă tovarăşul Tache n-a spus nimănui. Dar eu trebuie, sînt dator să spun. Am înşelat încrederea tovarăşilor din uzină care mă socoteau om întreg, muncitor. M-am dovedit neglijent şi din pricina mea puteau să se producă pagube mari...

Cei din sală ascultară uimiţi cuvintele lui Gelu. După ce acesta sfîrşi, se lăsă o tăcere grea, apăsătoare. Pînă atunci toţi îl ştiuseră pe Gelu un băiat harnic şi în care te puteai încrede. Dar acum, iată ce făcuse.

Deodată, din primul rînd de bănci se ridică un bărbat înalt, într-un costum maro, cu o cămaşă strălucitor de albă. Cînd vorbi, parcă ar fi vorbit din toată făptura:

— Am venit la voi ca oaspete şi iată, se dovedeşte că n-am venit degeaba. Fiindcă tovarăşul Matei n-a spus tot.

În sală se iscă frămîntare: ,,Dar ce naiba o mai fi făcut Matei ăsta?"

— ...Da, a uitat să spună că pentru a-şi repara greşeala n-a şovăit să-şi pună viaţa în primejdie. Şi acesta e lucrul de căpetenie. A greşit o dată şi ştiu că n-o va mai face. Chezăşuiesc pentru asta. Chezăşuieşte dragostea lui pentru uzină. Şi dragostea aceasta îl va face, aşa cum a spus el, om întreg.

În clipa aceea, prin mintea lui Gelu, care asculta învăpăiat de emoţie cuvintele meşterului, trecură, ca un stol semeţ de cocoare, cuvintele de demult: ,,Trebuie să te deprinzi cu înălţimea, băiete!"

VASILE MĂNUCEANU

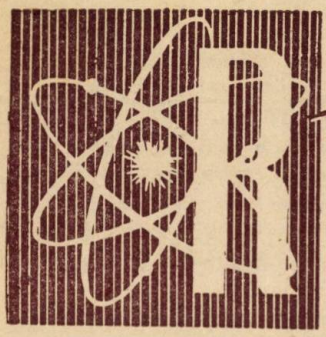

Reactorul ATOMIC

Sînt cîţiva ani de cînd, prin grija partidului, a regimului nostru democrat-popular, patria noastră posedă una dintre cele mai mari realizări ale minţii omeneşti : reactorul atomic, minunatul aparat care supune forţa uriaşă a dezagregării atomice şi o pune în slujba omului.

Reactorul nostru atomic a fost creat cu ajutorul neprecupeţit al Uniunii Sovietice care ne-a trimis aparatura necesară şi specialişti în montarea acestei aparaturi.

Barele de uraniu, închise în lăcaşurile lor săpate în grafit, sînt mînuite ingenios cu ajutorul unei aparaturi complexe, încît se poate încetini sau accelera dezagregarea lor.

Produsele dezagregării dau preţioşii izotopi radioactivi care şi-au găsit întrebuinţarea în cele mai variate domenii ale ştiinţei. Cu ajutorul izotopilor radioactivi se pot descoperi fisurile în metale, în cuptoarele de topit metale. Izotopii radioactivi au dezvăluit multe lucruri rămase necunoscute în ceea ce priveşte fotosinteza la plante, creşterea plantelor etc.

Tot cu ajutorul izotopilor radioactivi se pot descoperi cancerele în organismul uman, atunci cînd ele nu se manifestă încă, se pot stabili defecţiuni în procesul metabolic etc.

Prin bombardarea unor nuclee atomice cu particule accelerate (lucru ce se realizează cu ajutorul ciclotronului ce face parte din acelaşi complex în cadrul Institutului de fizică atomică) se pot crea atomi cu alte proprietăţi decît cele pe care le-au avut înainte.

La Institutul de fizică atomică lucrează un mănunchi de oameni de ştiinţă, ingineri şi tehnicieni de o înaltă calificare. Ei se străduiesc alături de oamenii de ştiinţă din Uniunea Sovietică şi ţările de democraţie populară să pună forţa teribilă a atomului în slujba oamenilor.

ION CIOFU

Încă din antichitate, oamenii care cutreierau cu mijloace de transport încă primitive mii de kilometri pe mare sau pe uscat şi-au pus o sumedenie de întrebări : ce este lumea ? Cît este ea de mare ? De cînd şi pînă cînd va exista ea ? Aceste întrebări apăreau din necesitatea de a cunoaşte tot mai mult şi mai bine lumea înconjurătoare, cît şi din experienţele de milenii care le arătau că orice lucru (un fluviu, o ţară, un munte) are un început şi un sfîrşit ; că tot ce are viaţă (plante, animale sau oameni) se naşte, trăieşte şi moare.

Întrebîndu-se cît este de mare şi de cînd a apărut lumea, anticii se gîndeau mai întîi la pămîntul pe care trăiau. Mai apoi, cuvîntul „lume" a căpătat un înţeles general, cuprinzînd şi Soarele cu ceilalţi aştri, adică „cerul". Universul lumii antice era format deci, în mintea acelor oameni, din pămînt şi cer. Este de la sine înţeles că experienţa de viaţă limitată, slaba dezvoltare a tehnicii şi a ştiinţelor nu au putut da un răspuns corect întrebărilor ivite. Dar nu numai aceste limite, vremelnice în istoria ome-

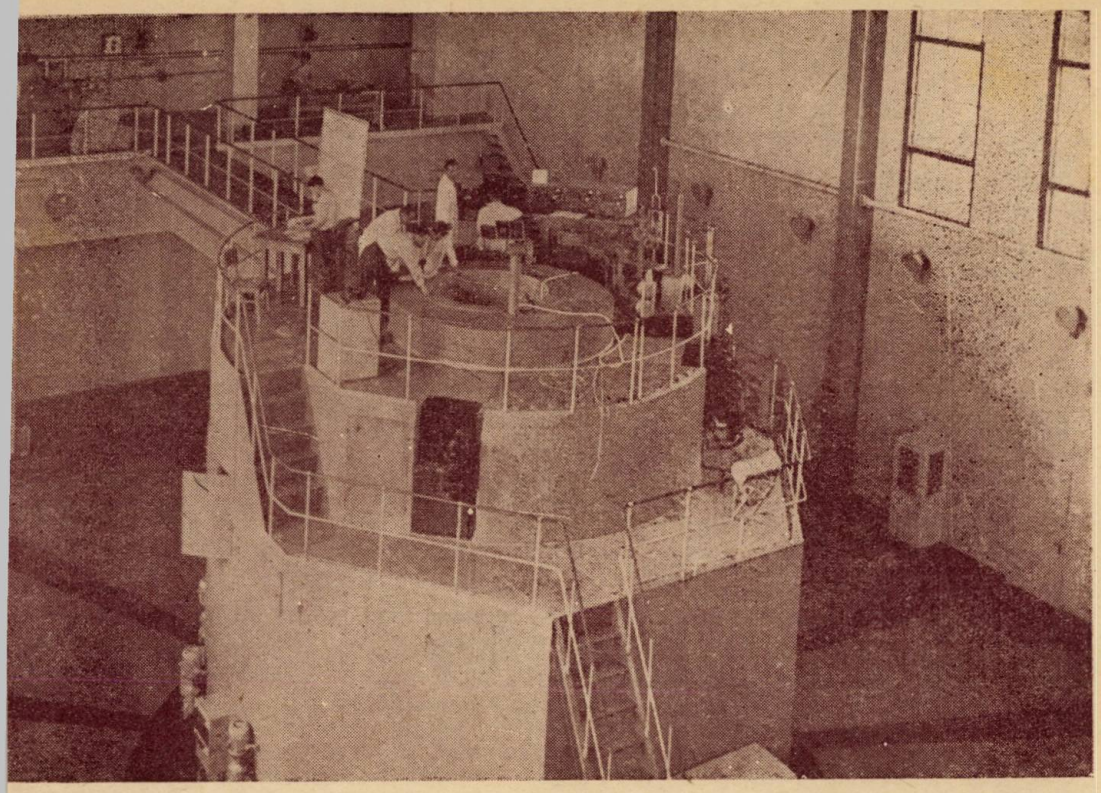

nirii, au împiedicat pe oameni în cunoașterea lumii. Mai era și altceva. Mai erau diversele religii, credința într-un dumnezeu „creator" și „atotputernic", iar ceva mai tîrziu biserica, un obstacol permanent în calea cunoașterii. Aceste două motive — posibilitățile restrînse de cunoaștere, cît și concepțiile religioase — au dus la o greșită înțelegere asupra Universului.

În imaginea antică despre Univers, Pămîntul ar fi avut o formă întinsă, plată. Firește, acest pămînt trebuia să aibă un sfîrșit. Egiptenii credeau că hotarul lui se află la gurile Nilului. Pe măsura dezvoltării navigației și a explorării unor noi porțiuni de uscat, hotarele pămîntului au fost lărgite mai apoi pînă la Gibraltar, apoi pînă în Atlantic ș. a. m. d. „Coloanele lui Hercules" (în concepția anticilor, capătul pămîntului) erau „mutate" mereu de colo-colo. De jur împrejur, pe Pămînt se sprijinea cerul cu Soarele și stelele. În concepția religioasă, stelele erau „candele" sau „smochine de aur" fixe, atîrnate de o boltă albastră, fixă și ea. Secole și mii de ani de-a rîndul s-a creat, între cer și pămînt, o barieră de netrecut. Pămîntul era locul unde trăim noi, „muritorii de rînd" (cum spunea religia), iar cerul, locul unde trăiește din veșnicie dumnezeu. Oamenii nu puteau năzui la cunoașterea cerului. Ei n-aveau dreptul să-și ridice capul spre el decît cu teamă, pentru a se ruga sau a cere îndurare. Așa s-a făcut că, cu timpul, au apărut expresii ca acestea: „deosebire ca de la cer la pămînt", „creatură cerească", „voință cerească", „forțe cerești", iar meteoriții, pietrele care cădeau din Cosmos, erau denumiți „corpuri sfinte". Religia a făcut totul ca oamenii să nu încerce să cunoască Universul cu adevărat, să mențină credința în dumnezeu, în „voința" lui, să creeze o „împărăție cerească" pe care omul să nu încerce să o cunoască, „împărăție" care să-i fixeze destinele. În felul acesta, masele de oameni ar fi fost condamnate să trăiască în veșnicie atotneștiutoare, fiind mai ușor exploatate de clasele stăpînitoare. Oamenii să nu cuteze să afle de cînd datează Universul. Călugărul Macarie scria: „Prin creație, în sensul strict al cuvîntului, se înțelege facerea unui lucru din nimic".

În privința sfîrșitului lumii, după propovăduirile bisericești, acesta ar fi trebuit

să aibă loc de foarte multe ori pînă acum.

Pentru a putea da un răspuns clar întrebărilor de milenii asupra lumii, a Universului, să ne așezăm pe terenul tare și sigur al științei, să ne bazăm pe sutele, miile de cercetări ale oamenilor de știință și, în special, pe cele mai noi cunoștințe în domeniul astronomiei, al fizicii etc. (Nu ne stă în putință să arătăm în aceste puține pagini care a fost evoluția concepțiilor științifice asupra Universului, din timpurile cele mai vechi.)

Mai întîi să ne ocupăm de ceea ce înțelegem prin Univers, de întinderile sale.

Firește, vom începe cu Pămîntul, planeta noastră, corpul cosmic pe care-l cunoaștem cel mai bine. El are forma unei sfere puțin turtite, cu diametrul de 12.756 km. Împreună cu Soarele (aproximativ de 1.300.000 de ori mai mare) și cu alte 8 planete naturale, Pămîntul formează o „familie" : sistemul solar. Diametrul sistemului solar este de aproape 12 miliarde km. Ne cerem iertare pentru avalanșa de cifre, dar fără ele nu veți putea înțelege ce este Universul.

Ce mai vedem noi, în nopțile senine, din „lumea" nemărginită ? Vedem, mai întîi, stelele.

Știți la ce distanță se află cea mai apropiată stea ? În kilometri ea totalizează 9.500 de miliarde, de 63.000 de ori mai mult decît distanța Pămînt-Soare, distanță care este de 149.000.000 km. De aci încolo nu vom mai putea opera cu distanțe în km. Ne vom folosi de o nouă unitate de măsură, anul-lumină *. Pînă la această stea, cea mai apropiată, numită Proxima Centauri, sînt 4 ani și 3 luni-lumină.

Tot ceea ce vedem noi cu ochii, aceste mii și mii de stele, uneori atît de depărtate și de dese încît parcă ar înconjura cu un brîu lăptos cerul noaptea, constituie un uriaș sistem solar, numit Calea Laptelui, sau Galaxia, care se învîrte în jurul propriei axe. De la un hotar la altul lumina îi străbate spațiul abia în 85.000 de ani, iar Soarele nostru se află cam la 23.000 de ani-lumină de centrul ei. Trebuie spus că Galaxia reunește aproape 200 miliarde de stele, dintre care se crede că foarte multe (cam1/100) sînt centre de sisteme planetare.

De bună seamă, cercetarea Universului cu ochiul liber este insuficientă. Multă vreme spațiul cuprins în limitele vederii omenești era și limita hotarelor cunoscute ale Universului. Aceste hotare ar fi rămas pînă la aproximativ 1.800.000 de ani-lumină distanță de noi (cam pînă acolo străbate privirea omenească), acolo unde în serile cele mai senine, ochii cei mai ageri observă o pată mai luminoasă de forma unei farfurii. O dată cu inventarea instrumentelor optice puternice, s-a observat însă că acea pată luminoasă nu este altceva decît... o nouă Galaxie. În cîțiva ani au mai fost descoperite cu ajutorul acestor instrumente sute, mii de alte galaxii. Hotarele Universului cunoscut au fost deci mutate mult mai departe, pînă pe la... două miliarde de ani-lumină.

Aceste date dovedeau oamenilor că Universul, de fapt, nu are hotare, este nesfîrșit. Ultimele investigații din deceniul nostru, făcute cu radiotelescoapele, aparate care nu mai captează *lumina, imaginea* aștrilor, ci *radio-undele* acestora, au mutat „Coloanele lui Hercules" ale Cosmosului pînă pe la 7—8 miliarde de ani-lumină. Peste tot, în cîmpul de investigație al instrumentelor optice, apar puzderii de roiuri, sisteme de galaxii de toate formele. Și oricît de mult vom perfecționa aceste instrumente, noi nu vom putea cuprinde în întregime Universul, deoarece el este fără sfîrșit, este *infinit*, după cum spun filozofii. El se află în toate direcțiile. În felul acesta, despre Univers nu putem spune că are vreun centru (din moment ce n-are hotare, n-are un sfîrșit), nu putem să-i aplicăm termeni ca „sus", „jos", „dreapta", „stînga".

Ceea ce trebuie să mai rețineți voi este faptul că infinită este nu numai întinderea Universului. Și timpul existenței sale este infinit. Universul nu s-a născut niciodată. El a existat dintotdeauna și va exista veșnic. Este greu de înțeles această veșnicie, deoarece noi, oamenii, sîntem obișnuiți numai cu lucruri despre care se spune că au un început și un sfîrșit. Totuși, știința dovedește concret veșnicia lumii, a Universului.

Numeroși eminenți astronomi sovietici, printre care V. A. Ambarțumian, F. G. Fesenkov, V. V. Kukarkin ș.a., au demonstrat că, la fel ca viețuitoarele, și aștrii, sorii cu planetele lor, galaxiile se nasc și au un sfîrșit. Numai că dacă despre un elefant spunem că a trăit 100 de ani, „traiul" galaxiilor ajunge pînă la sute de miliarde de ani. În timp ce unele galaxii îmbătrînesc și pier, altele se nasc, și astfel viața Universului este continuă.

Numeroase cercetări arată prefacerile care au loc mereu în Cosmos. Iată o pildă : în anul 1054, astronomul chinez Ma Tua-lin contempla de pe terasa observatorului său din Pekin o stea nouă care,

* Anul-lumină reprezintă distanța pe care lumina, cu o viteză de 300.000 km/s., o străbate într-un an de zile.

în cîteva zile, a ajuns să lumineze Pămîntul aproape la fel ca Luna. Peste cîteva luni, steaua misterioasă abia mai era vizibilă. În ultimii ani radiotelescoapele au captat undele electromagnetice ale unei nebuloase (uriaș nor de pulbere cosmică) care a fost odată o stea ca toate celelalte. S-a putut stabili cu precizie că această nebuloasă surprinsă de radiotelescop nu este altceva decît steaua consemnată de astronomul chinez.

Asemenea stele, care își măresc și-și micșorează apoi lumina se numesc *nove* sau *supernove*. Ele sînt fenomene vizibile și astăzi în Galaxia noastră de cîte 20—30 de ori pe an.

Ce înseamnă toate acestea? Înseamnă că stelele au o viață a lor, că ele pot lua naștere din roiurile de praf cosmic (din ceva deci, nu din nimic), că ele pot exploda, așa cum s-a întîmplat cu supernova din anul 1054, datorită prefacerilor termonucleare care se petrec veșnic cu materia stelară fierbinte, că ele pot „pieri", dacă vreți, după mult timp, transformîndu-se în alți nori de pulbere și gaze (deci transformîndu-se în *ceva*, nu în nimic). Ciclul acesta de transformări durează la infinit, deoarece materia, inepuizabilă, nu se pierde niciodată prin prefacerile pe care le suferă. Ea are doar nesfîrșite forme sub care se manifestă.

Astăzi se cunosc stele și galaxii de diferite vîrste. Unele sînt îmbătrînite. Peste mult timp vor dispărea ca vizibilitate. Altele sînt însă tinere, de sute de milioane de ani (comparativ cu vîrsta omului, aceasta ar fi echivalentă cu vîrsta copilăriei). Savantul sovietic Ambarțumian a descoperit chiar stele apărute doar cu cîteva milioane de ani în urmă (adevărați „sugari" ai Universului).

Fără îndoială că omul, care a ridicat nu numai capul spre cer, scrutîndu-l, ci a construit și primii aștri cerești artificiali, prin sputnicii și rachetele cosmice sovietice, va avea posibilitatea de a cerceta personal, în viitorii ani, porțiuni tot mai întinse din Cosmos. Și, bineînțeles, îi va cunoaște tot mai bine infinitatea cuprinsului și a vieții sale.

JOCURI

ȘTAFETA COMPLEXĂ

În sală sau pe terenul de sport se delimitează un pătrat cu laturile de 7—8 m. În fiecare colț al pătratului se vor desena cîte două cercuri. Apoi se numerotează fiecare pereche de cercuri de la 1 la 4. În cercurile nr. 1 se așază cîte o curelușă; în cercurile nr. 2 — cîte o farfurie întinsă, plină cu apă; în cercurile nr. 3 — cîte un băț lung de 1 m, iar în cercurile nr. 4 — cîte o tavă cu o minge de tenis, oină sau un alt obiect rotund.

Participanții la joc se împart în două echipe egale și se așază în apropiere de colțul patratului unde sînt cercurile nr. 1, la distanța de 3 m.

La semnalul „plecați", primii pionieri din fiecare echipă pătrund în cercul nr. 1 și se leagă cu curelușa peste ambele picioare în dreptul gleznelor. Apoi, prin sărituri sau mers, fiecare cum poate, parcurg distanța pînă la cercul nr. 2. Aici desfac curelușa, o lasă jos, iau farfuria plină cu apă și aleargă cu ea în mînă pînă ajung la cercul al 3-lea. În timpul alergării vor fi atenți să nu se verse apa din farfurie. Dacă, totuși, se varsă apa, atunci concurentul respectiv așteaptă pînă cînd conducătorul jocului îi completează apa și numai după aceea își continuă cursa. Ajuns la cercul trei, concurentul lasă farfuria și ia bățul sau nuiaua și continuă alergarea ținînd bățul în echilibru în poziție verticală pe un singur deget. Ajuns la cercul al 4-lea, lasă bățul jos, ia tava și, atent să nu cadă mingea de pe ea, se îndreaptă spre cercul nr. 1. Ajuns aici, pune tava cu mingea jos și aleargă la echipa sa. Aici atinge cu mîna pe următorul pionier din echipa sa. Acesta continuă cursa cu obiectele găsite în cercuri, respectînd aceleași condiții.

După parcurgerea traseului de joc, ștafeta se termină, cîștigînd echipa care a terminat prima.

Toți pionierii sînt obligați să treacă prin toate cercurile și să respecte normele de desfășurare a jocului.

SNOAVE ȘI GHICITORI

COPILUL ȘI ÎNȚELEPTUL

Într-o zi cu soare, un înțelept se preumbla în caleașca sa. Și cum ședea el adîncit în gînduri, deodată se opri caleașca. Înțeleptul privi pe ușa caleștii și numai ce văzu în mijlocul drumului un băiat care se juca cu niște cioburi. Pasămite, dura cu ele un oraș...

Băiatul își înălță capul, aruncînd o privire către caleașcă, dar nu se clinti de fel de pe locul acela. Dacă văzu asta, înțeleptul îl întrebă:

— Ce faci, băiețașule, n-ai de gînd să-mi faci loc ca să pot trece cu caleașca?

Băiatul îl privi lung, de parcă l-ar fi prins cu o greșeală, și-apoi răspunse:

— Cred că nu despre mine e vorba, domnule! După cum prea bine vedeți eu durez un oraș! Și e știut: nu zidul cetății face loc unei calești, ci caleașca ocolește zidul cetății!...

Un asemenea răspuns îl umplu de uimire pe bătrînul înțelept. El coborî pe dată din caleașcă și, apropiindu-se de băiat, îi grăi așa:

— Ascultă, prichindelule, știi că-mi placi!... Tu-mi pari neobișnuit de isteț pentru vîrsta ta.

Dar băiatul nu părea să fie de aceeași părere cu înțeleptul.

— De ce? Că doar puiul de iepure, la 3 zile după naștere, poate să alerge, zburdînd pe cîmpii... La urma urmei, am 7 ani. La vîrsta asta de ce n-aș putea și eu să cunosc 2—3 lucruri?!...

Înțeleptul zîmbi și i se adresă iar:

— Pot să-ți pun cîteva întrebări? Dacă o să-mi răspunzi la ele, atunci voi rămîne pe deplin încredințat că într-adevăr știi cîte ceva.

— Sînt gata să vă ascult! răspunse băiatul.

— Atunci spune-mi: care foc nu face fum? În care apă nu se înmulțesc peștii? Pe ce fel de munte nu sînt pietre? Și-n sfîrșit, pe care copac nu cresc ramuri?

Băiatul se gîndi puțin și-apoi răspunse:

— Focul licuricilor nu face fum. În apa de izvor nu trăiesc pești. Pe măgura de nisip nu sînt pietre. Și-n sfîrșit, pe copacul putred nu cresc ramuri.

Înțeleptul ascultă cu luare-aminte răspunsurile copilului și nu mai știu ce să creadă. Dar nu apucă să scoată o vorbă că ochii băiatului se și îndreptară spre el, sclipind cu șiretenie:

— Pot, oare, să vă întreb și eu ceva?

— Cum să nu!, Întreabă-mă! răspunse înțeleptul.

— O să vă întreb, dar numai cu o condiție. Dacă n-o să-mi puteți răspunde să ocoliți orașul meu de cioburi.

— Mă-nvoiesc! răspunse zîmbind înțeleptul.

— Spuneți-mi cîte stele sînt pe cer?

— Copilule drag, făcu înțeleptul, cu o voce gravă, pentru ce mă-ntrebi despre astfel de lucruri care sînt atît de departe de noi? Întreabă-mă despre ceva care este mai aproape, și-ți voi răspunde!

— Atunci, continuă băiatul, spuneți-mi, vă rog, cîte fire de păr sînt în sprîncenele dumneavoastră?

De astă dată, înțeleptul rîse cu poftă. Ia te uită ce întîmplare!... Un copilaș să-l încurce în halul ăsta!...

Și, cu surîsul pe buze, se urcă în caleașcă și-i porunci vizitiului să ocolească orașul pe care-l dura băiatul.

MANDARINUL ŞI BĂIATUL

S-a întîmplat ca odată, pe cînd răsărea un ţăran orezul pe cîmp, să treacă pe acolo călare un mandarin fălos, înveşmîntat numai în mătăsuri. Şi numai ce-şi opri el calul şi-l întrebă pe ţăran :

— Ia-n ascultă, cîte fire de orez ai smuls astăzi ?

La auzul acestor vorbe, ţăranul îşi spuse în sine : „Ce i-a mai trăsnit prin cap şi înfumuratului ăsta să întrebe !... Cum pot să ţin minte cîte fire au fost ?" Apoi se gîndi el ce se gîndi şi-i răspunse mandarinului :

— Dar tu, stăpîne, poţi să-mi spui cîţi paşi a făcut astăzi bidiviul tău ?

Mandarinul se făcu foc de mînie, auzind un răspuns atît de obraznic.

— Mă ţărănoiule, îţi baţi joc de mine ?! Cum îndrăzneşti să-mi răspunzi aşa ? Stai că te-nvăţ eu minte ! Îţi poruncesc să creşti un porc care să fie gras cît muntele ce-l ai în faţă. Şi cînd s-o face aşa de mare şi de gras să mi-l aduci la curte. Iar de n-o să-mi îndeplineşti porunca, o să fie vai şi amar de tine.

Spunînd acestea, mandarinul plecă.

Ţăranul se întoarse acasă şi, cum nu ştia în ce chip s-o scoată la capăt, se mîhni foarte tare. După multe întrebări, fiul lui cel mai mic află despre ce este vorba şi-i spuse :

— Nu te mai omorî atîta cu firea, tată, că o să mă duc eu la mandarin şi-o să pun la cale lucrurile cum e mai bine.

Nu-şi sfîrşi el vorbele că şi plecă pe poartă. Şi-o porni întins spre oraş.

Auzind că a venit la curte un băiat de la ţară care doreşte să i se înfăţişeze, mandarinul cel fudul întrebă nemulţumit :

— Ce vrea ?

— Nu ştim, înălţimea voastră, răspunseră slugile. Poate aduce nişte daruri...

— Atunci să intre, dar să nu stea mult că ţăranii ăştia mă plictisesc !...

— Ce vrei de la mine ? se răsti el la băiat, cînd îl văzu intrînd pe uşă.

Băiatul scoase de sub cămaşă un cîntar mititel şi spuse :

— Prea cinstite stăpîne, i-ai poruncit tatălui meu să crească un porc şi să-l aducă la curte cînd o avea greutatea muntelui pe care-l stăpîneşti. Dar noi nu ştim cît cîntăreşte muntele. Dacă vrei să ţi se împlinească porunca, hai cu mine să cîntărim mai întîi muntele.

La auzul ăstor vorbe, mandarinul se înveneţi de mînie.

Pasămite, băieţaşul îl pusese-n cofă.

În romîneşte de DAN FAUR

Sport

SUCCESELE SPORTIVILOR CHINEZI

Acum 10 ani, sportul era încă slab dezvoltat în China. După eliberare însă, tineretul Republicii Populare Chineze a început să practice cu pasiune toate disciplinele sportive. Curînd, spre uimirea specialiştilor, sportivii chinezi au început să urce treptele măiestriei, să se afirme pe arena internaţională. Tot mai numeroase sînt recordurile mondiale cucerite de sportivii chinezi. Astfel, nu de mult, recordul la proba de *100 m bras* a fost cucerit de înotătorul Mu Sian-siun.

În China sînt peste 30 de cluburi nautice.

Titlul de campion mondial la *tenis de masă* pe anul 1959 a fost cucerit tot de un chinez. Este tînărul jucător Iun Kuo-tuan, care a învins jucători cu renume, cum sînt maghiarul Ferenc Sido şi japonezul Ogimura. Jucătorii chinezi utilizează în majoritate palete cu burete. Ei s-au dovedit foarte talentaţi şi posesori ai unei tehnici superioare.

CEL MAI POPULAR SPORT DIN CHINA

În Republica Populară Chineză, sportul cunoaşte astăzi o dezvoltare deosebită. Numai în vara anului 1958, la sate, tinerii au construit peste 300.000 terenuri de baschet, volei şi fotbal. În multe cooperative agricole, fiecare tînăr participă la una sau cîteva discipline sportive, iar oamenii mai în vîrstă fac exerciţii de gimnastică după radio.

Cel mai popular sport în China este totuşi baschetul. Au fost înfiinţate cluburi de baschet în multe locuri de muncă, iar la Şanhai iau parte la competiţiile de baschet peste 10.000 de echipe.

Deosebit de grăitor în acest domeniu este faptul că la Universitatea „Tientzin" nici chiar înfiinţarea a 200 de terenuri nu a putut să satisfacă pasiunea pentru baschet a studenţilor.

„1 AUGUST-JUNIORI"

Titulatura aceasta aparţine echipei de fotbal a Şcolii elementare Wei-Kon din Nankin. Ea şi-a luat numele după acela al echipei Armatei populare de eliberare. Fiindcă, întocmai ca şi aceasta, tinerii fotbalişti au obţinut rezultate excepţionale. Mai trebuie adăugat că echipa din Nankin este formată din cei mai tineri elevi. Cel mai vîrstnic a împlinit . . . 11 ani. Cu toate acestea, datorită unei pregătiri serioase, echipa a învins cele 15 echipe şcolare participante la turneu şi a obţinut titlul de campioană şcolară a oraşului Nankin. Rezultat cu atît mai merituos cu cît învinşii sînt elevi din cursul superior. O particularitate interesantă a echipei o constituie faptul că, în ciuda vîrstei, mulţi jucători sînt fruntaşii şcolii şi la alte discipline sportive. Şi, bineînţeles, cu toţii sînt fruntaşi la învăţătură.

198—1002

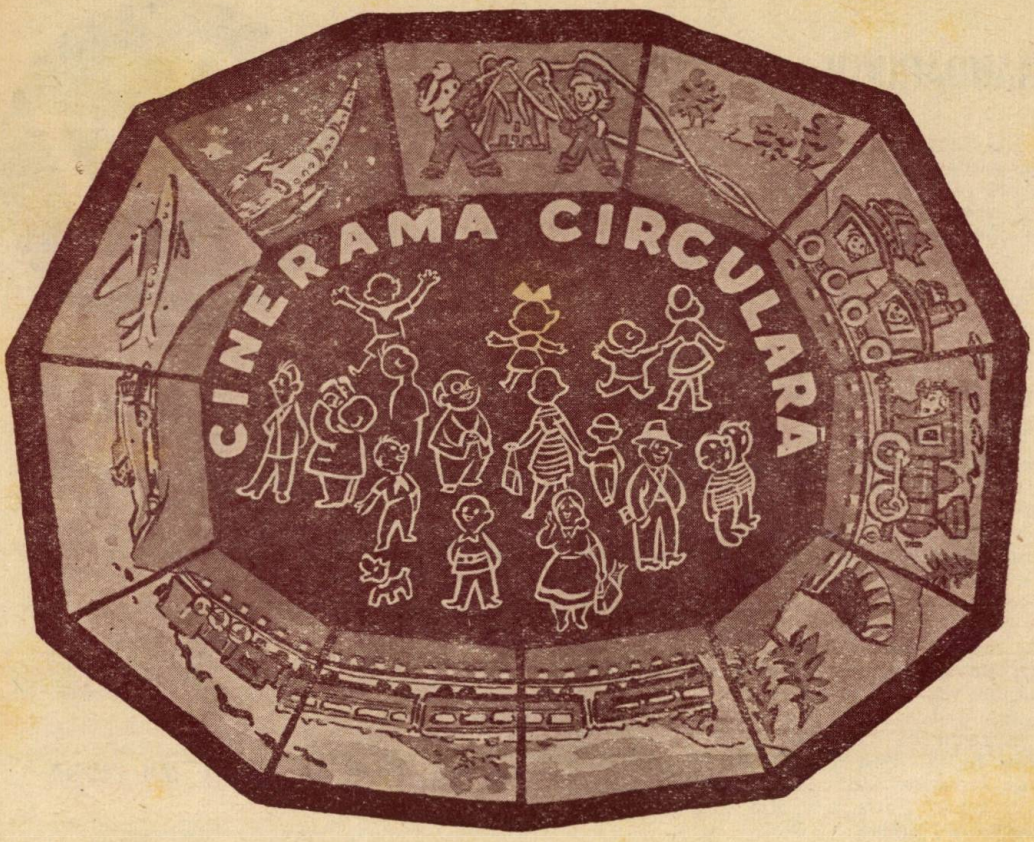

Cinerama CIRCULARĂ

În cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. a fost prezentată în 1959 o monumentală realizare a tehnicii cinematografice sovietice — cea mai mare cinerama circulară din lume. Clădirea de proporții impresionante a cineramei este construită din sticlă, mase plastice și oțel. Sala unde au loc proiecțiile are o formă circulară cu diametrul de 17 m. Spectatorii veniți să vizioneze filmul nu găsesc în sală obișnuitele rînduri de scaune, ca la toate cinematografele. Ei își aleg cîte un loc în picioare și în felul acesta urmăresc prezentarea acțiunii pe un ecran circular, de mari proporții, care îi înconjoară din toate părțile. Ecranul circular, situat la 2,5 m deasupra duşumelei, este construit din cîteva mii de plăci perforate de masă plastică și se compune din 22 de ecrane mai mici, așezate pe două rînduri suprapuse. Rîndul inferior de ecrane, înalt de 3,5 m, este despărțit de rîndul superior (în care ecranele formează un cerc conic) de o fîșie îngustă, de culoare închisă, cu multe ferestruici, prin care se face proiecția filmului. Prezența acestei fîșii

nu deranjează cu nimic pe spectator fiindcă la un moment dat el o pierde din cîmpul vizual. Ecranele mai sînt despărțite între ele prin niște benzi verticale de 10 cm grosime. Imaginea este proiectată pe ecranul circular simultan de 22 aparate de proiecție, iar în dușumea, în tavan și în spatele ecranelor sînt fixate 32 de difuzoare.

Situat în mijlocul sălii, spectatorul urmărește acțiunea ce se derulează în jurul lui, iar panoramele largi, cu mult mai cuprinzătoare decît cele oferite de ecranul obișnuit, îi dau în permanență senzația prezenței lui în acțiune și în peisaj. Cine nu a văzut încă o cinerama circulară își poate imagina acest spectacol gîndindu-se că merge într-un automobil, privește în jur, iar peisajele rămîn în urmă. Acesta este chiar principiul care a stat la baza turnării primului film pentru cinerama circulară.

Senzația spectatorului de participare la acțiunea filmului este întărită și de sunetul stereofonic.

Primul film prezentat la cinerama circulară sovietică a fost „Drumul primăverii", închinat celei dintîi primăveri a septenalului. Ca o completare a rulat și un desen animat, primul film de acest gen din lume, făcut pentru cinerama circulară de cineaștii sovietici.

Cinerama

Prezentarea filmelor în sistemul cinerama se face cu mai multe aparate de proiecție, pe un ecran curb, extrem de mare, care se compune din peste 1.000 de benzi confecționate dintr-o masă plastică perforată. Sunetul în sistemul cinerama se redă prin metoda stereofonică, în mai multe difuzoare, dispuse de obicei în spatele ecranului. Așezarea difuzoarelor creează un efect extraordinar. Zgomotul se produce în locul și în momentul apariției pe ecran a persoanei sau a „sursei de zgomot" și se deplasează o dată cu aceasta.

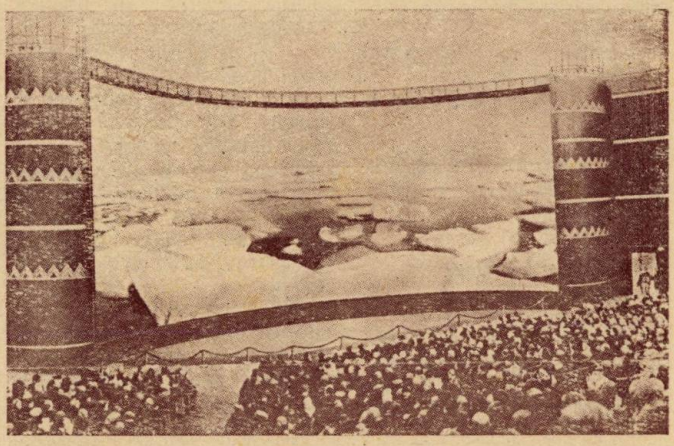

În cadrul Expoziției internaționale de la Bruxelles, Uniunea Sovietică a prezentat o cinerama care a primit Marele Premiu al expoziției. Ecranul semioval al cinerama sovietice a avut 32 m lungime și 12 m înălțime. În cei 3 pereți ai sălii, în tavan și în spatele ecranului au fost dispuse difuzoare. Pentru prima oară, spectatorii au avut impresia că sunetele se deplasează nu numai pe ecran, dar și în sală, în toate direcțiile. Proiecția filmului a fost asigurată de 6 aparate și dirijată de un singur operator, de la un tablou de comandă aflat chiar în sala de spectacol.

PENTRU CEI CARE SE PREGĂTESC SĂ INTRE ÎN RÎNDURILE UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

„Generații"

MOTTO:

„Fiecare membru al U.T.M. este obligat:
a) Să fie exemplu în muncă și învățătură..."
(Din Statutul Uniunii Tineretului Muncitor)

Steliana privea adesea prin geamul de aerisire șirurile lungi de războaie care păreau activate de una și aceeași forță ascunsă undeva, acolo unde încep liniile vibrante ale pieselor de transmisie. Totuși, fiecare război în parte avea viața lui, era condus de mîna îndemînatică a unui om. Mama Stelianei era filatoare în aceeași fabrică — „7 Noiembrie".

— Mamă, cum e în fabrică? întreba adesea Steliana.

Și maică-sa îi povestea multe, multe...

Steliana visa să ajungă țesătoare, să stăpînească mașinile acelea ce păreau a avea o inteligență proprie.

*

— E greu, Steliana?

Adeseori auzea Steliana această întrebare. Iar cea care o întreba astfel era Rizea Floarea, o țesătoare vîrstnică, cu experiență. Rizea Floarea era membră de partid. La început, Steliana strîngea din dinți. Nu ceruse sfatul nimănui. Voia să biruie singură timpul care nu i se supunea cu nici un chip. Urmărea zborul suveicii cu încordare. Apoi venea ruptura. Se rupea firul. Pierdea mult timp pînă să-l înnoade. Trăgea cu coada ochiului la celelalte țesătoare și le invidia cînd vedea cu cîtă îndemînare fac această operație. Înainte îi păsa mai puțin de toate lucrurile astea. Dar de cîtva timp devenise utemistă. Ziua aceea, în care colegele ei discutaseră cu seriozitate *despre ea*, îi rămăsese adînc întipărită în suflet.

„Un utemist trebuie să fie fruntaș la locul său de muncă". Lucrul acesta îl știa Steliana. Citise cu atenție statutul. Dar acolo, în adunare, cuvintele răsunaseră viu, puternic. Și iată că nu era fruntașă. O smucitură ușoară, aproape nesimțită. De cîte ori o sezisa, Stelianei i se părea că seamănă cu un cutremur. Firul rupt atîrna jalnic, și atunci Steliana începu să plîngă. Ea, care nu plînsese niciodată cînd era mică.

— Ei, fată, fată! Mîna tovarășei Rizea Floarea îi mîngîia ușor părul. Ești inimoasă și mîndră. Dar nici prea mîndru nu-i bine să fie omul.

Încet, cu răbdare, bătrîna țesătoare a învățat-o cum să înnoade repede firul, cum să pună sculul în suveică în așa fel încît rupturile să se producă tot mai rar.

Pe comunista Rizea Floarea n-o va uita Steliana niciodată. Datorită ei a izbutit să-și îndeplinească una din îndatoririle cele mai importante din statut: să fie fruntașă la locul ei de muncă. Căci Călugăru Steliana, cum îi zice pe numele ei întreg, a ajuns, într-adevăr, fruntașă.

*

— E greu, Felomenia?

Fata, nouă la lucru, pleacă ochii încăpățînată și nu vrea să răspundă. E utemistă încă din școala de 7 ani. Fusese primită în U.T.M. chiar într-una din organizațiile de bază ale fabricii care se îngrijise de unitatea lor, adică la „7 Noiembrie".

Îi e greu. Firele se rup. Le înnoadă cu multă greutate. Iar în adunarea generală se discutase mult despre asta: „Un utemist trebuie să fie fruntaș la locul lui de muncă". Își aduce aminte ca acum. Mai purta cravata roșie. Îi cunoștea pe tinerii aceștia care veniseră adeseori în școală. Secretarul organizației de bază a U.T.M. le vorbise de cîteva ori despre statut. Alți tineri din comitet le vorbiseră despre eroii utecișți. Felomenia căpătase chiar unele mici sarcini pe linie U.T.M. Atunci se trezise în ea dorința de a fi utemistă, de a purta carnetul roșu. Iar acum... Ar vrea să rezolve singură totul. E fată bună șefa ei de brigadă, Călugăru Steliana. Energică, hotărîtă. Țesătoarele o iubesc. Le ajută pe cele „tinere". Steliana e membră de partid și secretara organizației de bază a U.T.M. Uite că Felomenia a înțeles greșit ce înseamnă mîndrie. N-ar vrea să fie ajutată. Îi stăruie însă în minte cuvintele înscrise în statut, cuvintele rostite în adunarea generală. Ce să facă? Cum să facă? Lîngă războiul ei s-a oprit Steliana.

— Vrei să te-ajut?

Felomenia încuviințează în tăcere. Iar mîinile dibace ale Stelianei leagă firul într-o clipă.

— Și mie mi-a fost greu odată, spune Steliana. Chiar după primirea în U.T.M. Cît m-am frămîntat! Știam că trebuie să dăruiesc patriei cît mai mult. Acesta este înțelesul adînc al cuvintelor din statut. Să ții minte.

*

Acum toată brigada comunistei Călugăru Steliana e fruntașă. Și printre fruntașe se numără și Felomenia.

A. WEISS

FLORICICA FERMECATĂ

de VALENTIN KATAEV

desene de L. SAZONOV

1. A fost odată ca niciodată o fetiță, pe nume Jenea, care s-a dus să cumpere covrigi cu mac. După ce cumpără covrigii, Jenea o porni către casă.

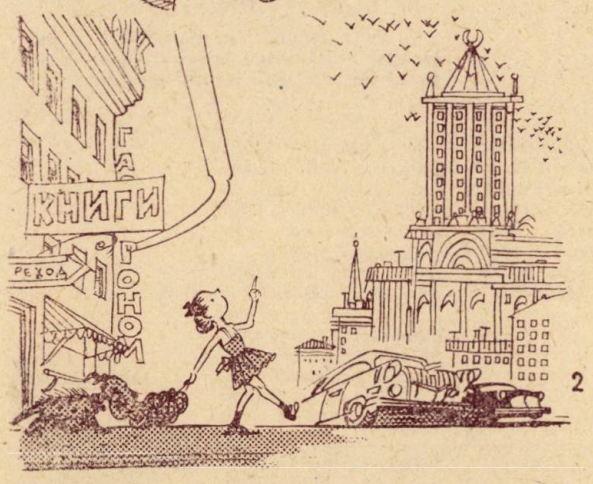

2. Pe drum, se apucă să caște gura la vitrine, să citească firmele și să numere ciorile. Așa se făcu că Jenea nu observă că un câine venea în spatele ei și-i mîncă pe furiș covrigii.

3. Cînd Jenea își dădu seama de pagubă, era tîrziu. Ciinele o luă la goană cu ultimul covrig. Jenea supărată alergă după ciine.

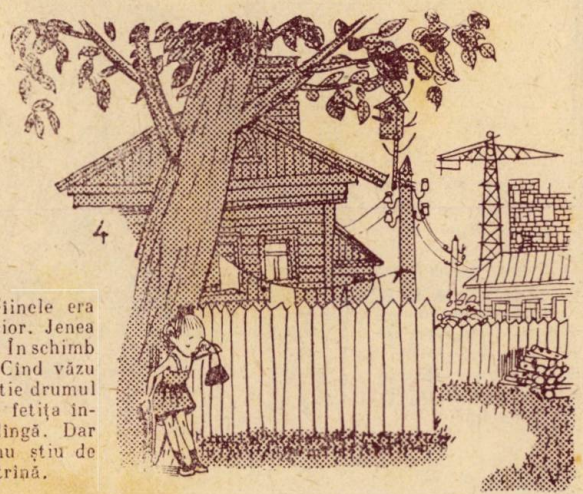

4. Dar ciinele era iute de picior. Jenea nu-l ajunse. În schimb se rătăci. Cînd văzu că nu mai știe drumul către casă, fetița începu să plîngă. Dar apăru de nu știu de unde o bătrînă.

5. „Nu mai plînge, fetițo — spuse bătrîna —, eu te voi ajuta. Vezi floarea asta cu 7 petale, colorate fiecare într-alt fel? E a ta. Îți va îndeplini orice dorință. Tu nu trebuie decît să rupi o petală și să spui ceea ce te învăț eu:

6. Jenea mulțumi bătrînei, rupse în grabă o petală portocalie și șopti cu ochii închiși vorbele pe care i le spusese cu o clipă mai înainte bătrîna:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Vreau să fiu acasă cu covrigii.

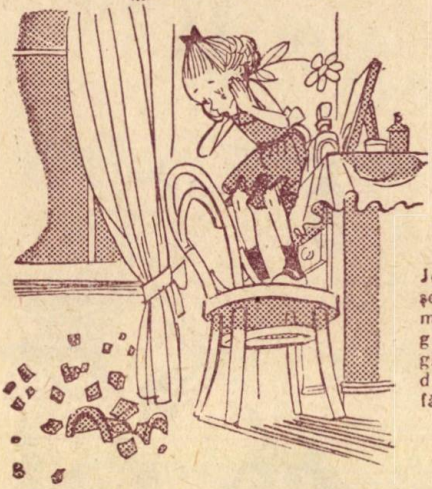

7. Nu-și termină bine rugămintea și se și trezi acasă avînd într-o mînă o legătură cu covrigii.

8. Bucuroasă, Jenea vru să așeze floricica fermecată într-o glastră. Dar glastra îi căzu din mînă și se făcu țăndări.

9. — Vai, ce va spune mama? se văită Jenea. Dar nu stătu mult pe gînduri, ci rupînd a doua petală — și anume — pe cea smeurie, spuse:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud,
ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi
pămîntul
Mie împlinește-mi
gîndul:
Vreau să fie glastra
iar întreagă.

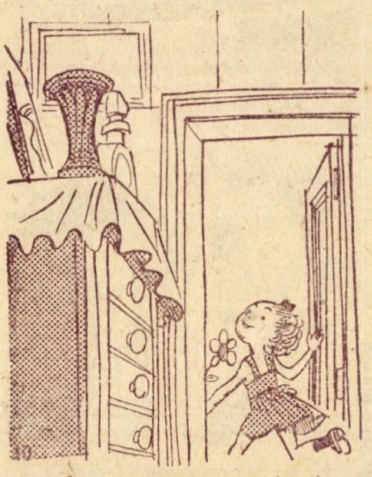

10. În aceeași clipă, cioburile se adunară, se învîrtiră, se lipiră și glastra apăru la locul ei întreagă, ca și cînd niciodată n-ar fi fost spartă. Veselă, Jenea se duse la plimbare.

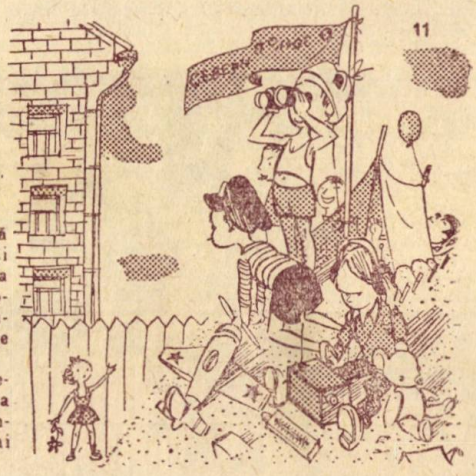

11. Pe stradă îi zări pe băieți jucîndu-se de-a cercetătorii polari. Jenea îi rugă s-o ia și pe dînsa la pol.

— N-avem nevoie de fețițe la pol! îi răspunseră băieții plini de sine.

12. — Nu-i nimic, le spuse Jenea, voi merge la pol și fără voi. Și, rupînd o petală, și anume pe cea albastră, Jenea porunci:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Vreau să fiu la Polul Nord.

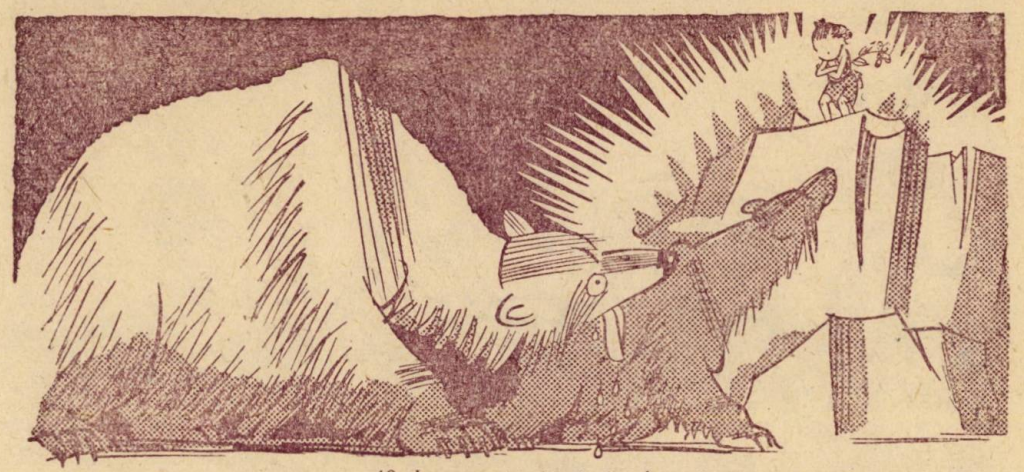

13. Jenea simți că pămîntul se învîrtește cu ea, i se făcu frig — căci era numai în rochiță de vară — și se pomeni singură-singurică la Polul Nord. Acolo era un ger de — 100° și îi dădeau tîrcoale doi urși polari.

14. Înspăimîntată, Jenea rupse a patra petală, pe cea violetă, și strigă:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Vreau să fiu din nou acasă!

15. Cînd se pomeni în curte, Jenea mai tremura încă de frig, iar băieții făceau haz în jurul ei strigînd:
— Ce mai cerecetător polar!

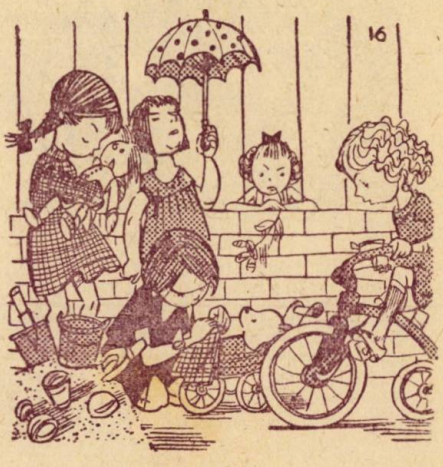

16. Jenea fugi și se opri în fața unei curți în care niște fetițe se jucau cu o mulțime de jucării. Cuprinsă de ciudă, Jenea își spuse: „Am să v-arăt eu cine are mai multe jucării!"

17. Și, zicînd acestea, rupse petala galbenă, spunîndu-i:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Toate jucăriile din lume
Vreau să fie ale mele.

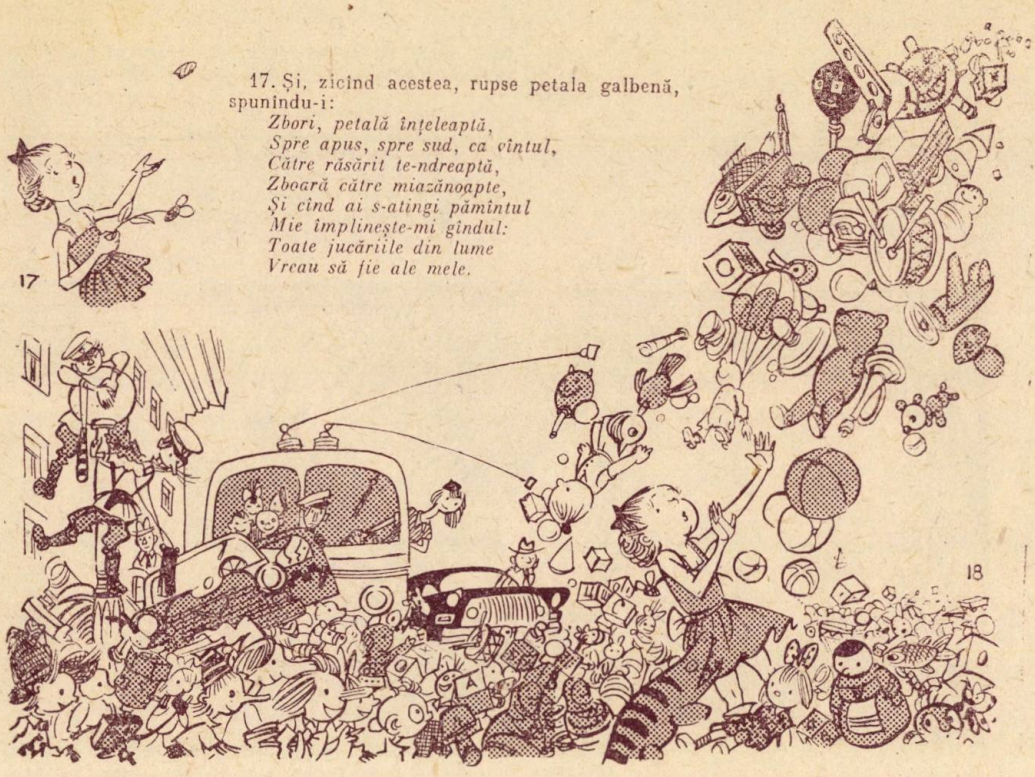

18. În clipa aceea în toate colțurile pămîntului se goliră magazinele și jucăriile năvăliră spre Jenea. În oraș se opri circulația. Milițienii se cățărară pe felinare, de unde priveau neputincioși mulțimea de jucării. Oamenii se refugiaseră pe acoperișurile caselor. Văzînd nenorocirea, Jenea strigă jucăriilor:

— Nu mai veniți, am glumit

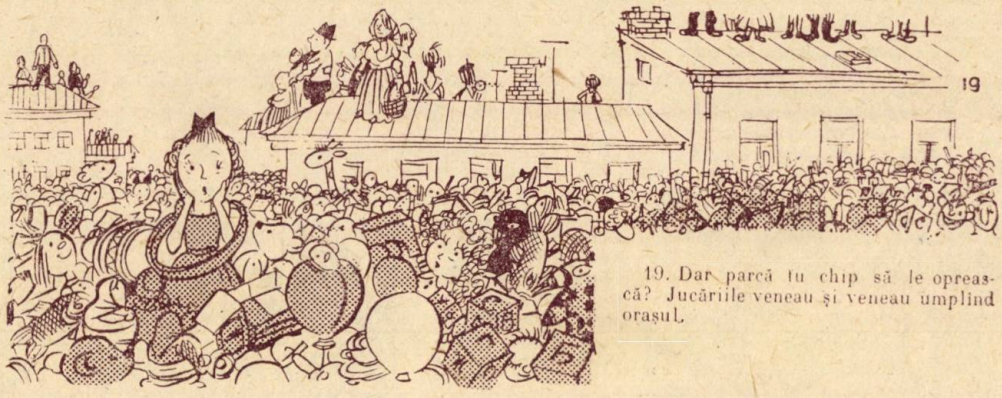

19. Dar parcă tu chip să le oprească? Jucăriile veneau și veneau umplînd orașul.

20. Văzînd că nu mai e nimic de făcut, Jenea rupse petala verde și spuse aruncînd-o în vînt:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Vreau să plece înapoi
Toate jucăriile!

21. Jucăriile dispărură atît de repede de parcă ar fi intrat în pămînt și nu în magazinele de unde veniseră. Jenea se dezmetici și observă că floricica fermecată nu mai avea decît o singură petală.

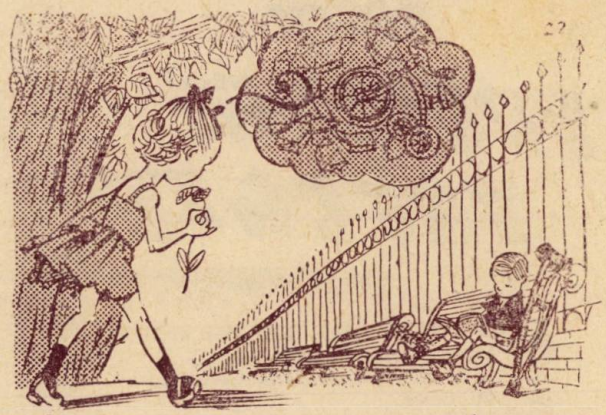

22. Atunci Jenea se gîndi să-și dorească un lucru pe care să-l aibă toată viața. Se gîndi să ceară petalei două kilograme de bomboane cu ciocolată.

— Nu! spuse mai apoi Jenea. Bomboanele le voi mînca și gata. Pe cînd o tricicletă, ar fi cu totul altceva... Dar și de tricicletă am să mă plictisesc.

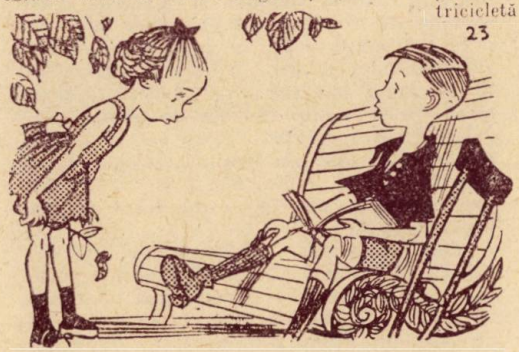

23. Pe cînd se gîndea astfel plimbîndu-se prin grădină văzu un băiat care stătea pe o bancă și citea o carte. Jenea se apropie de el și-l întrebă cum îl cheamă.

— Vitea, răspunse băiatul. Dar pe tine?

— Pe mine Jenea!

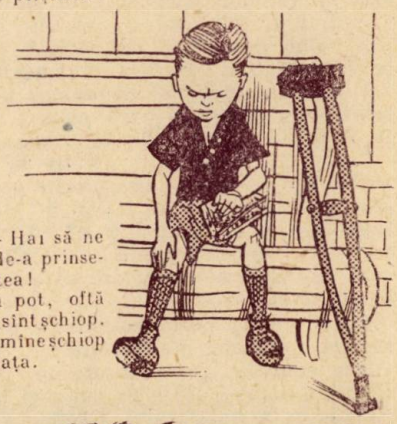

24. — Hai să ne jucăm de-a prinselea, Vitea!

— Nu pot, oftă băiatul, sînt șchiop. Și voi rămîne șchiop toată viața.

25. Jenea nu mai stătu pe gînduri, ci scoase din buzunar floricica fermecată și, rupînd ultima petală care era roșie, cîntă fericită:

Zbori, petală înțeleaptă,
Spre apus, spre sud, ca vîntul,
Către răsărit te-ndreaptă,
Zboară către miazănoapte,
Și cînd ai s-atingi pămîntul
Mie împlinește-mi gîndul:
Vreau să fie Vitea sănătos!

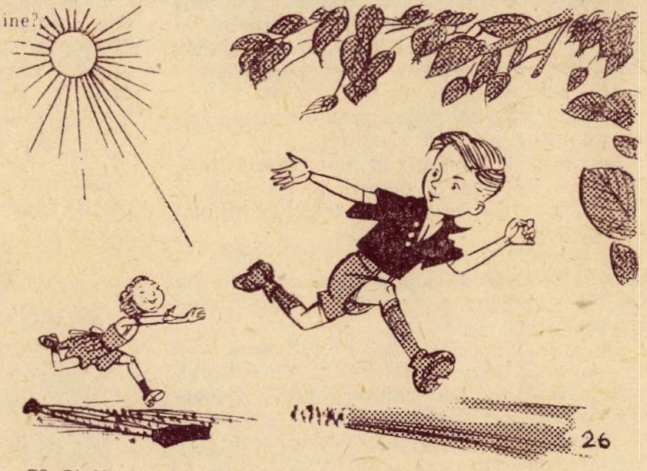

26. Și Vitea, simțindu-se nespus de sprinten, sări de pe bancă și începu să se joace de-a prinselea. Alerga atît de repede încît Jenea nu putu cu nici un chip să-l ajungă!

DIN VREMURI TRECUTE

În 1939, domnul Jean şi-a serbat onomastica la moşie.

Tocmai în acele zile se stîrnise viforniţă.

Din cauza vremii, ciocoimea a fost nevoită să rămînă în sătucul nostru năbuşit de ninsoare, undeva în pustia cea fără margini a cîmpurilor.

Tot datorită împrejurării, fiul său a rămas să termine clasa a IV-a în sat.

— E bine să cunoască ţăranii cu care o să aibă de-a face, iar aceştia să-şi iubească stăpînul! explica el musafirilor.

E uşor de închipuit ce uimire ne-a cuprins pe cei dintr-a IV-a cînd a descins în mijlocul nostru odrasla ciocoiască.

Sania cu zurgălăi a amuţit la poarta şcolii. Din ea a fost dezghiocat de pături pufoase Sachelary. A intrat în clasă însoţit de o madamă îmbrăcată în negru şi de cîţiva rîndaşi purtînd care ghiozdanul, care blocul şi alte cutioare cărora noi nu le cunoşteam rostul.

Micul ciocoi purta palton ca puful de zăpadă, cu blana pe dinafară.

Aşa ceva nu mai văzusem noi. Nu mai văzusem dulamă aşa albă, dar nici întoarsă pe dos ca a boierăşului. Căciula tot albă era. Şi şoşonii. Şi nădragii, şi flanelul, şi părul şi faţa — am băgat noi de seamă, după ce s-a dezbrăcat — tot albe erau.

Mă dureau ochii de atîta uitat.

— Măicuţă, da' bălan mai e! mi-am zis eu cu mîna la gură a mirare.

L-a aşezat domnul în banca din faţă, ferindu-l de vecini, alături şi în spate.

— Cum te cheamă, îl întrebă sfiicios Gheorghiţă.

— Sachelary Chirescu. Tatăl meu e moşier şi deputat. După acest răspuns întoarse nasul în altă parte, nemailuîndu-l în seamă pe băiat.

De atunci puiul de moşier prinse a veni la şcoală aproape în fiecare zi, cu tot echipajul după el. În timpul lecţiei, oricare dintre noi se afla la tablă şi oricum ar fi răspuns la întrebarea învăţătorului, „Zăhărel", că aşa l-am poreclit noi, era cu degetele suliţă. O dată, cînd Nică Muscaliu se încurcase la lecţie, iar „Zăhărel" tot îmboldea aerul cu degetele, numai ce-l pune domnul să răspundă. „Zăhărel" sucşte întrebarea, o învîrteşte, începe vorbe neînţelese, se bîlbîie, apoi spune învăţătorului că nu cunoaşte toate cuvintele romîneşti şi că doreşte să răspundă franţuzeşte.

— Zi şi franţuzeşte, îl îndemnă învăţătorul.

Eu am văzut după cum începuse că nu ştia şi am prins a rîde. „Zăhărel" a ciripit ceva şi eu tot am rîs.

— Astîmpără-te Cîţanu, ce ai? Parcă ai fi un scripete, aşa te sucşti, mi se adresă enervat învăţătorul.

În recreaţie „Zăhărel" deschidea o cutioară din care scotea cozonacul. Mînca delicat, ciugulind din bucată ca o vrabie.

Noi, ceilalţi copii din clasă, care nu mai văzusem cozonac, urmăream cu coada ochiului bucata gălbuie şi pufoasă, care semăna cu buretele de la tablă. Îmi era milă de băieţi. Îmi era milă că se uitau cu jind cum mînca „Zăhărel" cozonacul. Şi de mine îmi era milă, c-aş fi mîncat şi eu. Şi în minte coceam un plan...

În prima recreaţie, ca un şef în mijlocul tribului său, am înştiinţat clasa că ne vom juca de-a nunta. Am ales mirele, am ales mireasa, am făcut un taraf şi am început jocul.

„Zăhărel" simţise că spectacolul era dat pentru el anume. Ca să-l înveselim, credea el. Se rezemase de spătarul băncii şi ne privea de sus, cu dispreţ. Se vedea că nu pricepe nimic din jocul şi cîntecele noastre.

Reprezentaţia ajunsese la punctul care mă interesa.

E la noi un obicei că atunci cînd mireasa părăseşte casa părintească i se rupe deasupra capului pîine (semn de belşug) şi se aruncă nuntaşilor. Pentru acest moment al nunţii am smuls din capul unui băiat căciula şi am pornit să strîng de la copii care ce aveau: mămăligă, pîine, şi de la „Zăhărel", se înţelege, cozonacul. L-am frînt pe capul miresei şi... l-am împărţit. Aşa au cunoscut mlădiţele coco-

răştenilor ce minune a lumii era cozonacul.

In ziua următoare, gura domnului învăţător n-a mai contenit :

— Ce îmi faci Cîţanu, mă nenoroceşti ! Ţie îţi trebuie o bătaie s-o ţii minte toată viaţa. Dar nu m-a bătut. Invăţătorul nostru era un moşnegel cu trei clase gimnaziale. Işi ducea şi el zilele de azi pe mîine, din lefşoară, vîrîndu-ne în cap ce brumă ştia, cu multă bunăvoinţă.

A trecut şi asta. „Las'să se călească", gîndesc eu c-o fi zis domnul Jean, pentru că „Zăhărel" veni mai departe la şcoală, şi primăvara. Se purta cu aceeaşi semeţie. Incepuse să-şi facă băieţii servitori :

— Muscaliule, adu-mi apă !

— Gheorghiţă, ţine-mi paltonul !

Şi îşi bătea joc de ei. Aducea cozonac şi se făcea că-l scapă pe jos ca să rîdă cum se reped să-l apuce.

Intr-o zi ne-a scos domnul în grădina şcolii, să punem varză. In crîngul de lîngă şcoală cîntau privighetorile. Lucram cu voioşie. Soarele ne încălzea creştetele cu prima lui putere de primăvară. „Zăhărel" se plimba printre noi, cu mîinile la spate, ca domnul Jean, taică-său, pe moşie. Intr-un timp „Zăhărel" s-a aplecat şi a cules ceva. Copiii l-au văzut.

— Arată-ne şi nouă ce-ai găsit !

— Nu vreau !

Eu am văzut că a găsit un inel ruginit, dar îmi era tare necaz cum îşi rîdea de noi, copiii care munceam.

— Du la domnu' ce-ai găsit ! i-am zis şi eu.

— Ce, mă obligi tu ? Nu vreau. Şi trecu pe lîngă mine tacticos, tot cu mîinile la spate, îmbrîncindu-mă de pe răzor, din calea lui. Atîtea umilinţe se strînseseră că mi-am ieşit din sărite. Am scos la iuteală floarea de la stropitoare şi am repezit-o în capul zulufat al cuconului. Atîta păr avea pe cap că nici cucui n-a rămas în urma loviturii. Dar eu m-am speriat şi am rupt-o la fugă.

Ce-a fost după ultima ispravă poate încăpea într-o singură frază. Ascunzişuri prin coşare, bucurie că am răzbunat clasa, teamă să nu mă prindă jandarmii, strămutarea lui „Zăhărel" la Bucureşti şi adînca mîhnire a învăţătorului.

Slăbise învăţătorul, dar ţinea la mine, săracul. Toamna a venit la tata :

— Du, Gheorghe, fata la şcoală !

— Cu ce s-o ţin domn'le ?

— Cu ce-i putea. Dacă ai ambiţie să-ţi iasă fata învăţătoare, luptă-te cu greutăţile.

— Dacă zici dumneata, am s-o duc !

Toată lumea vorbea că mă dă tata la şcoala normală.

— Ai auzit, fata lui Cîţanu se duce la Măgurele, la şcoala normală, zicea preoteasa către nevasta morarului. Nevasta morarului, cuprinsă de mare disperare, a dat fuga la curte. Vechilul nu era acasă. A trimis după el şi l-a aşteptat pînă ce a venit să-i toarne şi lui şarpele din inimă.

— A lui Cîţanu se duce la şcoală.

— A lui Cîţanu se duce la şcoală... a dus telegraful vestea domnului deputat Jean Chirescu.

Am văzut eu că plecarea mea făcuse fierbere printre unii şi alţii, dar asta mă bucura. Fericirea mea a durat mai puţin decît m-aş fi aşteptat. Visul meu de a mă face dăscăliţă nu s-a împlinit. Am căzut la examen...

Intoarsă în sat, l-am rugat pe domnul învăţător să întrebe, prin telefon la Turnu, de ce am căzut. I-am arătat cum dezlegasem problema de matematică şi a găsit şi el că lucrarea era bună.

Directoarea de la Turnu i-a răspuns scurt :

— Domnule învăţător, nu te băga ! Aici e treabă de stat. Domnul deputat Chirescu mi-a telegrafiat clar : „Nu admiteţi sub nici un motiv pe Ioana Cîţanu din Cocăreşti ! Mare pericol social !" Ascultam şi eu lîngă domnu' la telefon. Am scris repede acel grup de sunete ca să nu pierd nici unul. Le-am înşirat ca pe aţă unul după altul, într-un singur cuvînt : „pericolsocial". Aveam să le pătrund taina, mai tîrziu, după 23 August 1944, cînd nimic nu mai mi-a stat în cale ca să învăţ...

DRINA S.

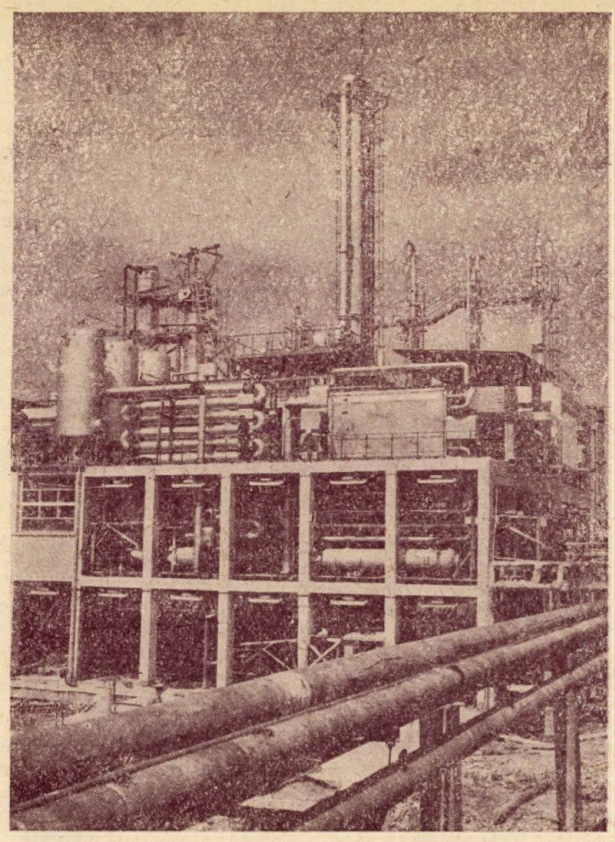

În stînga Bistriței, de la Dumbrava Roșie spre Roznov, se întezește o părere de cîmpie. Cu doi ani în urmă, acest șes aștepta, ca de obicei, plugul, boroana și semănătoarea. Dar în locul lor veniră excavatorul și betoniera. Pe zeci de hectare începu construcția. Mai întîi au răsărit barăcile, adăpostind pe constructori. Apoi, se turnară fundațiile. Crescură etajele. Se montară instalațiile. Directivele partidului privind dezvoltarea accelerată a industriei chimice prindeau, zi de zi, și aici viață.

*

* *

Sîntem într-o zi albicioasă de iarnă. Lăsăm în urmă halele în construcție ale Fabricii de îngrășăminte azotoase de la Roznov. Ceva mai spre Piatra Neamț străbate din pîclă uzina de fibre sintetice. Șantierul e dominat de un catarg uriaș, un bloc cu multe etaje. Aflăm că e „Poliamid" — secția cea mai importantă a uzinei. Dar pentru a urmări calea relonului, de la materia primă, fenol, către firele de mătase și lînă artificială, va trebui să începem cu vizitarea altei secții, „Lactama". E vorba de o construcție mai scundă — mai mult legată de pămînt decît semețită către văzduh —, ramificată, deasupra căreia mijesc numeroase coloane roșii, metalice, împresurate de o rețea de conducte și scări. La etajul întîi ne întîmpină Munteanu Ion și Gherman Vasile. Sînt doi din absolvenții de anul trecut ai Centrului școlar de chimie din Făgăraș. Sînt bucuroși că, împreună cu zeci de colegi de-ai lor, au fost trimiși la una din cele mai frumoase uzine chimice din țară, adevărat laborator, unde tehnicitatea înaltă se îmbină cu ordinea riguroasă.

Aici, în rărunchii metalici ai instalațiilor, omul amestecă substanțe menite să repete la scară inedită și hiperbolică minunea borangicului. Hidrogenul, fenolul, bioxidul de sulf, benzolul, apa, gradele și atmosferele își dau întîlnire în cazane, în coloane de distilare, în păienjenișul țevilor, sub care picotește liniștea rezervoarelor.

Iată începutul... Peste fenol trece bura fecundă a hidrogenului... Și, rod al acestei întîlniri, două coloane înalte primesc în ele o substanță nouă: ciclohexanolul. Dar, într-un fel de sobă, la 450° C, acestuia i se „cere" înapoi hidrogenul. Și minune! — ceea ce rămîne nu e vechiul fenol, ci... ciclohexanona, o substanță lichidă, transparentă. Tratată cu o altă substanță, sulfatul de hidroxilamină, aceasta trece în oximă.

Însă nici din noul produs tot nu poți depăna fire sintetice. Dar iată că omul, în labirintul posibilităților, a găsit drumul cel bun. La stadiul acesta, oxima (denumirea prescurtată) primește „botezul" acidului sulfuric (concentrat). Se obține astfel kaprolactama, o soră mai bătrînă a lactamei. În clipa aceasta s-au separat trei produse: *sulfat de amoniu* (îngrășămînt chimic, recuperat); *lactama brută* lichidă la 30°, solidă (solzi) la 15°; *benzen* (recuperat și el, pentru continuarea procesului).

Dintre cei trei călători, singură lactama (după distilare) merge mai departe spre relon. Sigură și oarecum mîndră de sine, părăsește acum păienjenișul țevilor și interioarele uriașe ale cazanelor, unde intuisem, dar nu puteam bănui transformarea, înfățișîndu-se acum veselă privirii noastre uimite. Iat-o: alburie, lucioasă, unsuroasă. Cuțite de metal o răzuie de pe un valț care se învîrtește încet. Fărîmițată în solzi, cade în saci și ia drumul poliamidului.

Acolo, sub supravegherea echipei lui Strejan Simion, suind 8 etaje, zdrobită, topită, amestecată, dozată cu apă și acid acetic, lactama trece în pragul unei noi stări. La 25 de atmosfere, 256°, în 8—12 ore, se nasc lanțurile de macromolecule. Polimerul devine apt pentru filarea fibrei. O conductă îl îndrumează spre secția respectivă.

Polimerul destinat mătăsii are un drum și mai lung pînă să ajungă, sub supravegherea chimiștilor, la secția filare fire.

Aici îl întîmpină echipa comunistului Scoarță Trandafir, un tînăr de 24 de ani. A învățat tot la Făgăraș. Împreună cu cîțiva prieteni se pregătește pentru examenul la facultate. Inginerii îi ajută. Mai toți tinerii care au venit la uzina de fibre sintetice se străduiesc să aibă o tot mai bună calificare. Ivașcu Petru, Plătică Lucreția, Cosma Aurel, Hulea Gabriela sînt doar cîteva nume.

Dar cîteva cuvinte despre cea mai atractivă etapă a relonului. Atractivă, întrucît lucrurile nu se mai petrec în cazane și pe țevi, ci sub ochii noștri. Prin 4 conducte, granulele, protejate cu azot pentru a nu se oxida, sînt repartizate în 72 de rezervoare. Cînd acestea se umplu, se închid. Conținutul unui rezervor plin este tras în fire timp de 8 zile. Granulele cad pe o stea de topire încălzită electric. O pompă trimite lichidul sub presiune la filiera cu 4 pînă la 60 de orificii de 0,025 mm. Un val de aer rece întîmpină firul proaspăt care coboară printr-un tub. Și drumul pe care polimerul îl începuse cu 3—4 etaje mai sus, sfîrșește pe bobina pe care conducătorul de fir așază în fiecare 20 de minute circa 800 grame de relon... De aici relonul trece în alte săli unde firul este întins, apoi răsucit și fixat definitiv.

Aici se naște mătasea. Croitoresele o vor preface în rochii minunate. Băieții vor purta cu plăcere cămăși de mătase. Fabricile respective se vor îngriji de ciorapi și tricotaje. Bumbacul își va găsi în multe cazuri un prieten și adesea un înlocuitor.

Lîna artificială, dărăcită sub cupolele chimiei moderne, va face ca nevoile oamenilor muncii, în materie de îmbrăcăminte, să fie satisfăcute în mod strălucit fără import și fără a lăsa pe cineva nesatisfăcut.

Mai mult: vom exporta fibre artificiale și mase plastice. Relonul, cel mai tînăr ambasador al industriei noastre, va purta pretutindeni munca și dorința de pace a poporului nostru.

La Săvinești mai toți sînt tineri. Proaspeți absolvenți ai școlilor profesionale, ai școlilor de maiștri, ai institutelor. Trăiesc cu emoție începutul.

Plătică Lucreția e unul din acești tineri. Despre venirea ei aici, spune: „sînt încîntată, sînt fericită, sînt mulțumită!“ Pasiunea adolescenței sale a fost chimia organică. O întrebăm dacă nu-i păreau mai vesele... focurile de tabără, de exemplu. Neînțelegînd dacă am glumit sau am vorbit serios, ne spune răspicat că, științific, o preocupa exact ceea ce spusese, dar că păstrează frumoase amintiri din vremea pionieriei. Fusese chiar președintă de detașament. Acum e șefă de echipă. După liceu și școala tehnică, munca în producție o va ajuta să-și fixeze cunoștințele teoretice... Pe urmă? La facultate îi va fi mai lesne sau, mai adevărat spus, va putea să învețe mai mult, mai temeinic.

Nu poți să nu crezi în viitorul acestei utemiste de 19 ani. Face parte dintr-o generație de oameni noi. Să muncești modest, dar activ, să acumulezi cunoștințe, să cauți să-ți faci viața frumoasă și plină oriunde te afli, să trăiești cu sentimentul că prin munca ta faci viața oamenilor mai bună — iată universul moral al tinerilor de la Săvinești.

MIHAI NEGULESCU

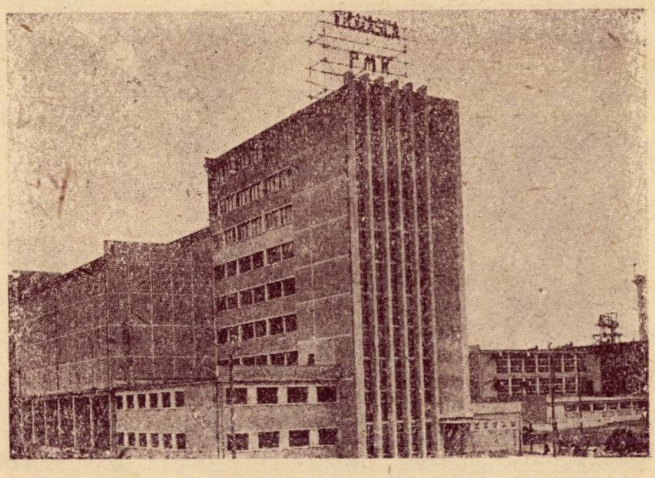

Combinatul Săvinești

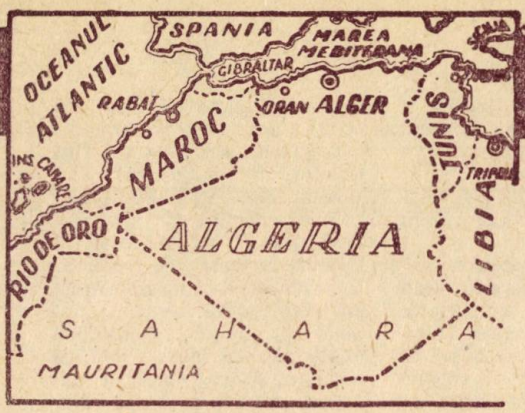

Algeria

(documentar)

Algeria! Oricine rostește azi cuvîntul acesta, are în față imaginea unui pămînt însîngerat, sfîrtecat de obuze, brăzdat de rețele de sîrmă ghimpată, îndoliat de durerea miilor de văduve și orfani. Dar poate nu oricine știe că, de milenii, istoria acestei țări a fost la fel de zbuciumată, înecată în valuri de sînge. În secolul al II-lea î.e.n., triburile numidice, care populau pe-atunci Algeria, au fost înrobite de cuceritorii romani, iar pămîntul lor transformat în provincie romană. Vitejii numizi, transformați în sclavi, s-au împotrivit din răsputeri, răsculîndu-se în dese rînduri. Dar, după plecarea romanilor, Algeria a fost cucerită rînd pe rînd de bizantini, de arabi și în cele din urmă (în sec. XV) de imperiul otoman. Fiecare din acești cotropitori a trecut prin foc și sabie populația băștinașă, care se împotrivea eroic...

*

Algeria de azi e un teritoriu de peste 2.000.000 km² pe care trăiește o populație de 10.000.000 de locuitori, în majoritate arabi. În nordul țării se întinde străvechiul lanț al munților Atlas, iar o bună parte din teritoriu este acoperit cu nisipuri. Totuși, de-a lungul coastei, milioane de hectare de pămînt fertil fac să rodească din belșug plantațiile de măslini și lămîi, viile vestite, culturile de bumbac și tutun. Subsolul e de asemenea bogat în minereuri de fier, fosfați și, descoperite recent, zăcăminte de petrol. Bogățiile acestea, precum și poziția de mare însemnătate strategică a Algeriei au atras, cum am văzut, de-a lungul vremurilor, lăcomia cotropitorilor. Ultimii năvălitori, care stăpînesc și azi Algeria, au fost colonialiștii francezi. Întrebuințînd mijloace „moderne", adică mitraliere și tunuri, colonialiștii francezi au supus populația Algeriei unei crunte și sălbatice asupriri.

Pămînturile cele mai mănoase au fost acaparate de colonialiști, care storc cîștiguri fabuloase de pe urma lor, în timp ce foametea seceră în fiecare an mii de algerieni, iar molimele se răspîndesc iute în cocioabele mizere ale țăranilor. Muncitorii care locuiesc în cartierele periferice ale orașelor Alger, Oran și Constantine duc aceeași existență de lipsuri și mizerie.

Din pricina taxelor mari, copiii algerienilor nu pot învăța carte. Spitalele pentru populația băștinașă sînt cuiburi ale mizeriei și morții...

*

Din 1830, de cînd datează stăpînirea franceză, și pînă azi, populația Algeriei s-a ridicat de nenumărate ori la luptă pentru alungarea cotropitorilor. Astăzi, cei mai buni fii ai Algeriei au luat armele în mîini pentru a cîștiga independența patriei lor. Zadarnic debarcă imperialiștii francezi mii de soldați, tunuri, tancuri și avioane, zadarnic mitraliază femeile și copiii, zadarnic incendiază satele. Bucurîndu-se de simpatia tuturor popoarelor iubitoare de libertate și pace, în frunte cu Uniunea Sovietică, care a sprijinit la O.N.U. de nenumărate ori cauza dreaptă a poporului algerian, eroicul popor algerian nu va înceta lupta pînă ce colonialiștii francezi nu vor recunoaște deplina independență a acestei țări. Cauza poporului algerian e o cauză dreaptă, și alături de ea se află toate popoarele iubitoare de pace și progres de pe glob.

V. M.

Zmeul în formă de W

Vă prezentăm un zmeu în formă de W, cu totul necunoscut la noi. El are, printre altele, avantajul de a se înălța mai sus și mai repede decît celelalte

Sînt gata întotdeauna

Minunaţi sînt copiii patriei noastre. Înconjuraţi de grija părintească a partidului ei învaţă în şcoli luminoase, se joacă în parcuri, îşi petrec timpul liber în case şi palate ale pionierilor, au o copilărie fericită. În rîndurile organizaţiei de pionieri, îndrumaţi zi de zi de fraţii lor, utemiştii, ei deprind de mici hărnicia, dragostea de muncă. Pionierii cresc cinstiţi şi curajoşi, îşi dăruiesc toate forţele patriei iubite, pentru ca ea să devină mereu mai bogată, mai frumoasă. De aceea pe insigna pionierească stau înscrise cuvintele: „*Sînt gata întotdeauna*"; de aceea, pionierul răspunde la chemare: „*Sînt gata întotdeauna*".

El este gata întotdeauna să lupte pentru cauza partidului, pentru cauza socialismului.

De-a lungul anilor, nenumărate fapte frumoase s-au înscris şi se înscriu mereu în viaţa organizaţiei noastre de pionieri. Sînt fapte care cer bărbăţie, stăpînire de sine, curaj; alteori, fapte mai mărunte, dar care cer voinţă, entuziasm, conştiinţă de cetăţean.

Ele grăiesc despre copiii minunaţi care trăiesc în patria noastră.

O pionieră de 10 ani

Vă aduceţi aminte de pioniera Maria Boroş? O fetiţă de numai 10 ani, o pionieră din Ojdula, sat de munte din Regiunea Autonomă Maghiară. Era pe la sfîrşitul verii lui 1954 cînd, într-o dimineaţă, se răspîndi vestea că un comunist din sat fusese ucis de chiaburi, în pădurea Tinoasa. Chiaburii căutau cu orice chip să-i înspăimînte pe oameni şi să împiedice colectivizarea. La numai cîtva timp de la această întîmplare aveau să încerce o altă mîrşăvie.

...În ziua aceea Ludovic Boroş venise mai devreme acasă. Stătea la masa din bucătărie şi citea ziarul. Marika, fetiţa lui, se zbenguia fără grijă prin curte. Mama era dusă după treburi în sat. Casa, care se afla tocmai la marginea satului, era cuprinsă de o linişte adîncă. Afară înserarea se lăsa uşor, aducînd dinspre pădure o adiere răcoroasă. Tot alergînd, fetiţa se apropie de bucătărie, găsindu-şi treabă după uşă. Deodată auzi dinăuntru o voce groasă, rea, necunoscută:

— Sus mîinile! Şi nu mişca!...

O clipă fetiţei îi pieri răsuflarea, dar se stăpîni. Se făcu mică şi încercă să vadă de după uşa care o ascundea ce se petrecea în bucătărie. Înăuntru erau doi bandiţi care se năpustiseră asupra tatălui ei şi-l ameninţau. Fără îndoială erau doi tîlhari, aşa cum şi păreau. Poate aceiaşi chiaburi care uciseseră în pădurea Tinoasa. Trebuia anunţată miliţia de îndată. Nu mai era vreme de pierdut. Fata se strecură din ogradă şi o luă la fugă. Afară era atît de întuneric şi drumul îi părea atît de lung! Înfrîngîndu-şi teama, fata alergă într-un suflet pînă la postul de miliţie şi povesti tot. Peste

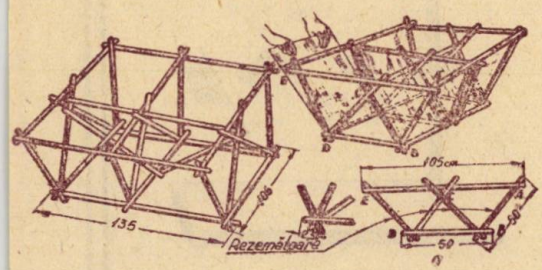

modele şi de a fi totodată mai stabil şi mai puternic. Pentru ca zmeul să fie cît mai uşor, rama se face din lemn uscat, iar în loc de hîrtie folosim celofan. Şipcile le legăm cu şnur sau sîrmă. Legăturile le ungem cu pelicanol. Celofanul nu se întinde prea tare. Unde e necesar, îl legăm cu aţă durabilă de scheletul zmeului.

Construirea zmeului se face conform indicaţiilor date în ilustraţie, ţinînd seamă de dimensiunile arătate.

puţin casa lor fu înconjurată de miliţieni.

Marika era cu ei şi se arătă şi de data aceasta plină de curaj şi iniţiativă.

— Nene Fodor, se adresă ea unui miliţian, mă duc spre bucătărie să văd ce se întîmplă. Eu ştiu pe unde să mă strecor, să nu mă vadă.

— Du-te Marika. Şi Fodor, miliţianul, o mîngîie cu duioşie. Cînd fetiţa ajunse în dreptul ferestrei, abia îşi putu stăpîni un strigăt de spaimă. Tatăl ei era legat fedeleş, lovit, încît abia îşi mai trăgea răsuflarea.

— Nu vrei să spui? Nu? Cum de îndrăzneşti să mă înfrunţi? se auzea dinăuntru.

Şi Marika văzu cum tîlharul îl izbea cu pumnii pe tatăl ei. În aceeaşi clipă fata se află înapoi lîngă miliţian şi îi spuse ce a văzut. Miliţienii îi somară pe bandiţi, şi după mai multe încercări izbutiră să-i prindă şi să-l salveze pe Ludovic Boroş. Marika, o fetiţă de numai 10 ani, pionieră, dăduse o minunată pildă de curaj şi bărbăţie, de stăpînire de sine în faţa duşmanului de clasă.

Aşa a educat-o organizaţia de pionieri.

Despre ce era vorba în scrisoare

Într-o zi, la Şcoala nr. 12 din Cluj sosi un plic din partea miliţiei. Ce putea cuprinde o astfel de scrisoare? Spre bucuria tuturor, era o scrisoare de mulţumire. Miliţia oraşului aducea mulţumirile sale pionierilor Selescu Ştefan, Ciungan Alexandru şi Popa Marcel. Dar pentru ce?...

*

În apropierea Clujului se află pădurea Hoia, bine cunoscută clujenilor; o pădure tînără, minunat loc de recreere. Se ştia că tăiatul lemnelor este aici strict interzis. Într-o zi de vară a anului 1958, trei băieţi se zbenguiau în voie prin pădure. Deodată unul dintre ei auzi un scîrţîit greu de căruţă. Într-adevăr, de după o cotitură se ivi un convoi de care. Opt la număr — încărcate cu lemne. Băieţii cercetară cu atenţie. Era limpede. Lemnele erau furate din pădure. Într-o clipă s-au hotărît. Unul avea să se ţină după care, să nu le piardă urma. Ceilalţi aveau să meargă la miliţie... Pînă în cele din urmă hoţii au fost prinşi.

Aţi priceput acum de ce miliţia adresase celor trei băieţi mulţumiri!

Naturaliştii din Pojorîta

Pe micii naturalişti din Pojorîta mulţi dintre voi au avut prilejul, desigur, să-i cunoască, în primăvara lui 1958, cînd s-a ţinut Consfătuirea pe ţară a micilor naturalişti. Cu acest prilej ei au povestit cum au obţinut

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Experienţe distractive de chimie

VULCAN PE MASĂ

Pe o placă de fier sau tablă se pune bicromat de amoniu, care a fost fărîmiţat în prealabil într-o piuliţă de faianţă (mojar). După aceea, bicromatul se aprinde cu un chibrit sau o lumînare.

Amoniul care arde aruncă o mulţime de scîntei. Ai impresia că asişti la erupţia unui vulcan. Pe măsură ce amoniul arde, „vulcanul" creşte. Aceasta se explică prin faptul că în timpul arderii bicromatul de amoniu se descompune şi dă naştere unui corp nou de culoare verde — oxidul de crom.

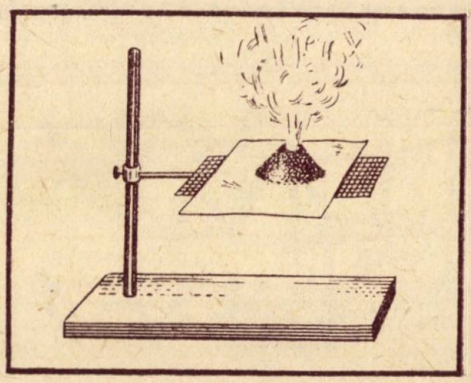

de pe lotul şcolar grîu des cu bobul mare. Şi doar e ştiut că Pojorîta, aşezată la 700 m înălţime, nu e prielnică unor asemenea culturi. Pionierii, ajutaţi de profesoara de botanică, au făcut o încercare, şi încă una, pînă cînd au izbutit să adapteze acest grîu. Interesant este că ei au mai obţinut şi alte soiuri, care niciodată n-au crescut prin părţile acelea: fasole soia, năut, muştar alb. La consfătuire ei au venit cu tot felul de probe de seminţe, împărtăşind şi celorlalţi din experienţa lor. Ei au muncit, au studiat şi au aplicat pe lotul scolar cunoştinţele lor agrotehnice.

Exemplu de cinste

Petru Boian şi Laurenţiu Cîmpeanu mergeau pe stradă şi îşi povesteau din întîmplările zilei. Deodată, ei au văzut căzînd dintr-un camion al fabricii „Janos Herbak" o bucată mare de talpă. Maşina gonea mai departe, fără ca cei dinăuntru să bănuiască paguba. Pionierii au ridicat bucata de talpă, s-au prezentat la fabrică şi au predat-o. Era o bucată de 4 m² din care se puteau pingeli multe perechi de pantofi. Direcţia şi muncitorii fabricii au felicitat organizaţia de pionieri a şcolii care educă astfel de copii. Părinţii lor, muncitori vrednici, s-au bucurat şi ei mult de purtarea copiilor lor.

Nyri Andrei

Nyri Andrei este un băiat obişnuit, un pionier.

Într-o zi de februarie (era prin 1955) el se juca cu vreo cîţiva băieţi de-o seamă. De ei se apropie un străin, care încercă să intre în vorbă, punînd tot felul de întrebări. Lui Nyri i se păru ciudată purtarea omului. În satul lor de graniţă se putea întîmpla ca un spion, un duşman, să încerce să treacă hotarul. Nyri îi rugă pe băieţi să rămînă la joacă mai departe, ca să nu se observe nimic, iar el dădu fuga spre pichetul de grăniceri. Străinul fu prins şi se dovedi a fi un spion. Grănicerii mulţumiră lui Andrei, care prin vigilenţa sa înlesnise prinderea unui duşman.

Aşa procedează pionierii

Deacu Nelu şi Niţă Adrian au găsit într-o zi un portmoneu cu 300 de lei. În portmoneu se afla actul de identitate al păgubaşului. Era Edit Cadar. Copiii s-au grăbit să-l înapoieze păgubaşului care a încercat să-i răsplătească. Băieţii nici n-au vrut să audă. Ei s-au purtat simplu, pionieresţe.

Aceşti copii de ispravă învaţă la Şcoala medie din noua aşezare muncitorească Oţelul Roşu, regiunea Timişoara.

B. CARAGIALE

SCRIEREA INVIZIBILĂ

Scrieţi pe o coală de hîrtie un text oarecare cu o pensulă înmuiată într-o soluţie slabă de fenolftaleină în alcool. Alcoolul se va evapora repede, iar textul va deveni invizibil. După aceea luaţi un pulverizator şi stropiţi hîrtia cu o soluţie de sodă. Vor apărea litere roşii. Dacă stropiţi în continuare hîrtia cu un alt pulverizator în care se află o soluţie a unui acid (clorhidric, acetic), literele vor dispărea din nou. În felul acesta puteţi provoca de cîteva ori apariţia şi dispariţia literelor.

Fenomenul se bazează pe proprietatea fenolftaleinei de a se colora în roşu cînd este tratată cu o bază şi de a se decolora sub acţiunea acizilor.

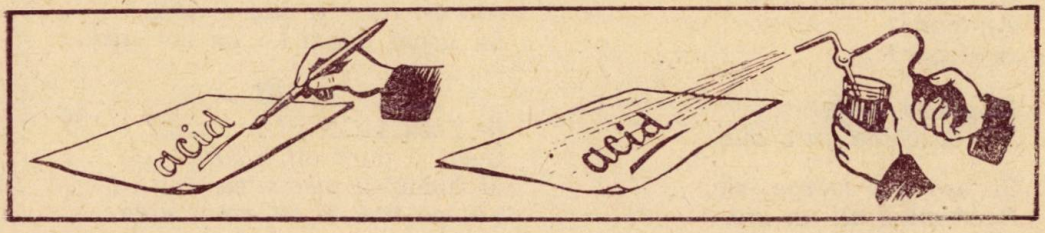

În țara lui

MURĂ-N GURĂ

NINA CASSIAN

I

În Țara lui Mură-n Gură,
Totul mi-este pe măsură.

Cînd mă scol de dimineață
(Nu la șapte, ci la zece),
Vine-o tavă cu dulceață
Și-un pahar cu apă rece.

Și dulceața-mi zice : ia-mă !
Și paharu-mi zice : bea-mă !

„Ia-mă, bea-mă" — ușor de zis !
Gura însă s-o deschizi
Nu-i de loc așa ușor :
Ajutooor !
Ajutooor !

Lingurița, grijulie,
Îmi deschide gura mie.

Ei. așa mai merge, zic,
Dacă mă ajuți un pic.

II

Da, e timpul să fac baie.
Apa intră în odaie
Cu volanele-i albastre :

— Ne-adresăm Domniei Voastre.
Cum doriți să fiți spălat ?
— Uite-așa, culcat în pat.
— Cum doriți să fiți lăut ?
— Uite-așa, în așternut.
Și-acum, prosopul cel pufos
Se-nclină moale pînă jos :
— Eu să vă frec aș vrea pe spate.
— Nu, vai de mine, nu se poate !
Întreabă-te și întreabă-mă :
Cum pot să ies din plapumă ?
Afară-i frig ! În pat e cald.
La urma urmei — nu mă scald !

III

În Țara lui Mură-n Gură,
Casti o gură cît o șură
Și îndată-ți pică-n ea
Tot ce vrei și tot ce-ai vrea :

Sărmăluțe-n foi de viță,
Supă caldă, tocăniță,
Cozonac, compot, halviță,
Cîrnăciori și ciulama,
Murături, etcetera...

Am mîncat
De m-am umflat.

Nu-i nimic. O macara
Iată că pe sus mă ia
Și m-așază, după plac,
Colo-n umbră-ntr-un hamac.
Uța, uța, ce să zic?
Bine-i cînd nu faci nimic!

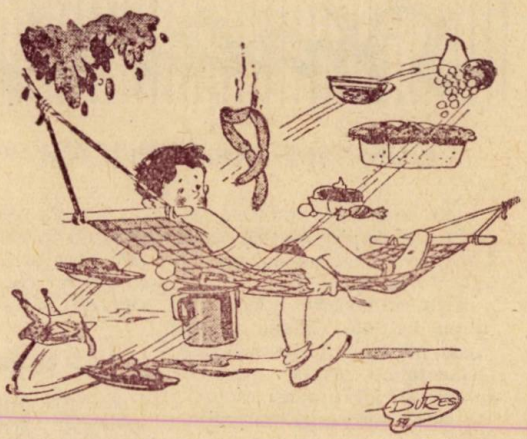

IV

Lecțiile stau pe masă.
Dar de lecții nici că-mi pasă.

Eu mă legăn în hamac,
Ele — singure se fac.
„Dragă aritmetică,
Nu știu ce te-mpiedică
Să-mi rezolvi vreo cinci probleme.
Eu de fleacuri nu am vreme...

Draga mea gramatică,
Nu fii antipatică!
Nu fii, zău, nesuferită
Și transcrie-ntr-o clipită
Exercițiile mele.
Vezi că eu n-am timp de ele!
Hai, draga mea istorie,
N-am chef să am memorie!
Ține minte tu, mai bine,
Cine s-a luptat cu cine,
În ce an și-n care loc —
Eu să-nvăț n-am timp de loc"

Lecțiile-mi fac pe plac.
Stau și moțăi în hamac.

V

În țara lui Mură-n Gură
Am prieteni pe măsură.

Vreți să vi-i prezint cumva?
S-a făcut! Poftiți încoa'!

Ăsta-i Puiu Prinde-Muște.
Ăsta-i Lică Vreau-Găluște.
Ăsta-i Mircea Strîmbă-Nas.
Ăsta-i Duțu Mielu-Gras.
Asta-i Mița Linge-Frișcă.
Ăsta-i Tudor Nu-se-Mișcă.
Asta-i Sanda Somn-în-Gene
Și-ăsta-s eu: Burduf-de-Lene!

VI

Toată, toată ziulica,
Ați văzut, nu fac nimica.
Și programul nu se-ncarcă.
Astfel, nu e de mirare
Că ceva mă-mbie parcă
Și mă trage la culcare.

Ah, mi-e somn de pic! Și-apoi,
Prea mult am vorbit cu voi.
Cînd vorbesc mai multișor
Obosesc îngrozitor.
Somnul repede te fură
În Țara lui Mură-n Gură.
Nici n-ai timp să cați la lună.
Noap...te...
bu...nă...

Sfaturi practice

CUM IMPERMEABILIZĂM HAINELE

În legendele populare se vorbește despre obiecte care „nici în foc nu ardeau, nici în apă nu se udau".

Tehnica modernă a făcut din basm realitate. Chimia a creat mase plastice care rezistă la o temperatură uriașă, precum și numeroși alți produși capabili să creeze acoperiri impermeabile.

Iată cele mai simple rețete:

Rețeta nr. 1. Dizolvați într-un litru de apă 60 g acetat de plumb. Într-un vas separat dizolvați tot într-un litru de apă 60 g sulfat de aluminiu. Amestecați ambele soluții, lăsați-le așa puțin și separați sedimentul de sulfat de plumb care s-a format în urma reacției.

Soluția de acetat de aluminiu obținută o turnați într-un vas larg, de pildă într-un lighean, și muiați bine în ea îmbrăcămintea pe care vreți s-o faceți impermeabilă, lăsînd-o în lighean cîteva ore. După îmbibare, uscați îmbrăcămintea la aer fără a o stoarce.

În timpul uscării, hidratul de oxid de aluminiu depus pe țesătură se descompune și rămîne pe țesătură oxidul de aluminiu insolubil.

Acum rămîne doar să călcați îmbrăcămintea, iar dacă vreți chiar s-o vopsiți. Această metodă poate fi aplicată pentru diferite țesături de in și de bumbac. În loc de acetat de plumb se poate lua acetat de calciu. În acest caz, la 34 de părți cîntărite de sulfat de aluminiu se iau 48 părți de acetat de calciu.

Rețeta nr. 2

Apă	2 litri
Borax	300 g
Sulfat de sodiu	120 g
Dextrină	80 g

Această soluție se aplică pe țesătură în stare fierbinte. Apoi îmbrăcămintea trebuie, ca și în primul caz, uscată fără s-o stoarceți și călcată bine.

O pompă automată

În lipsa voastră, o „pompă automată" poate uda florile. O puteți face din cîteva bucățele de pînză moale de bumbac. Un capăt al „fitilului" îl cufundați într-un borcan cu apă, iar celălalt îl puneți pe pămînt, în jurul plantei.

Nasture cusut ca la croitor

Pentru ca nasturele să se poată încheia ușor, nu trebuie cusut strîns lipit de material, ci pe o mică tulpiniță de ață.

Pentru... excursii

Pentru a aprinde repede focul în timpul popasului, luați în expediție puțină coajă de mesteacăn uscată sau o peliculă fotografică veche. Un foc bun dau și tabletele de spirt solidificat. În modul acesta se poate pregăti și focul de tabără. Plecînd, stingeți cu grijă focul.

Un termos simplu se poate face dintr-un bidon. Înveliți-l în cîteva straturi de hîrtie de ziar cu un strat de vată între ele și înfășurați totul pe dinafară în mușama.

Nu puneți încălțămintea udă aproape de foc. O puteți usca repede dacă o umpleți cu fîn uscat și o atîrnați la vînt.

Alte sfaturi practice

Este mult mai ușor de vărsat lichidul dintr-o sticlă dacă introducem în ea un tub subțire. Prin acest tub va pătrunde aerul și nu se va crea în sticlă o rarefiere care să oprească vărsarea. În timpul vărsării lichidului, trebuie să țineți tubul cu mîna.

— Dizolvați amidonul pentru aprelatul rufelor în apă cu săpun; astfel, amidonul nu se va lipi de mașina de călcat, iar pînza va luci mai frumos.

— Cratița sau oala în care s-a ars laptele poate fi curățită repede cu un tampon de vată sau de hîrtie îmbibat cu zaț de cafea.

— Dacă s-a lipit ceva de suprafața mașinii de călcat sau a ruginit puțin, frecați puternic fierul de călcat rece cu sare măruntă întinsă pe o foaie de hîrtie. Suprafața mașinii de călcat va deveni din nou curată și netedă.

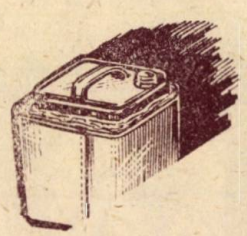

STĂPÎNUL CEL ADEVĂRAT

Un oraș din India a fost atacat odată de niște oștiri dușmane. Și cum negustorii cei bogați se credeau a fi stăpînii orașului, se adunară în divan să chibzuiască în ce chip ar putea să se apere de cotropitori.

E știut însă că-n orice împrejurare s-ar afla negustorul se gîndește în primul rînd la chiverniseală, la cîștig.

„Ia te uită ce prilej bun s-a ivit ca să-mi vînd marfa !... — își spuse în sine negustorul de cărămizi. Și-apoi grăi către cei de față :

— Ascultați-mă pe mine : orașul trebuie împrejmuit din cele patru părți cu ziduri groase de cărămidă. De vom face așa, am ridicat o pavăză sigură împotriva dușmanului !...

— Ba, să nu facem o asemenea neghiobie ! se opuse cu înverșunare negustorul de cherestea. Ia-n auzi-l, zid de cărămidă ne trebuie !... Dacă am dura un meterez din bîrne groase, atunci știu și eu că nu ne-ar mai păsa de nimic ! Nici un picior de dușman n-ar mai putea să păsească-n oraș !...

— Sfaturile voastre nu fac nici cît o ceapă degerată !... îi înfruntă negustorul de bumbac. Ehe, cel mai înțelept lucru ar fi ca orașul să fie înconjurat cu baloturi înalte de bumbac !... Ia-n judecați, negustori dumneavoastră, cine ar putea să treacă peste o asemenea stavilă ?!

Își mai dădură cu părerea și alții, și tot propuneri de soiul acesta făcură... Fiecare dintre negustători, în loc să se gîndească la apărarea orașului, n-avea alt gînd decît cum să-și desfacă marfa mai repede și să cîștige pe ea bani cît mai mulți.

Și-n timp ce negustorii își pierdeau vremea, sporovăind, oștirile dușmane năvăliră în oraș...

Dar vezi că s-au ridicat la luptă, ca unul, adevărații stăpîni ai orașului — poporul de jos — și l-au alungat pe dușman.

— DIN FOLCLORUL INDIAN —

TIGRUL ȘI BROASCA

Într-o peșteră de aur, pierdută în inima codrului secular, trăia atotputernicul Tigru, stăpînul necuvîntătoarelor.

Ieșind odată la plimbare, Tigrul ajunse pe malul unui lac și începu să se admire în apa lucie.

— Ce ochi de foc, ce mustăți fioroase ! Și ce mai blană ! Într-adevăr, am o blană împărătească de aur.

Deodată însă stăpînul pădurii auzi o voce :

— Oac ! Nu e de aur, e roșcovană !

Tigrul își ridică privirea și zări pe frunza unui crin de apă o broscuță verzuie.

— Netrebnico ! urlă Tigrul. Ai îndrăzneala să mă jignești tocmai pe mine, în fața căruia toate lighioanele tremură, știindu-mi de frică ?!

— Oac ! fu răspunsul broscuței.

Tigrul se făcu foc și hotărî să arate micuței jivine ce-i în stare. Începu să urle atît de fioros că frunzele se desprindeau din copaci și cădeau ca ploaia.

Drept răspuns, broscuța orăcăi atît de vesel, încît toate suratele ei din lac se adunară și priviră cu dispreț spre Tigrul fioros.

Văzînd cum stau lucrurile, atotputernicul stăpîn al junglei se înfurie și mai tare și începu să urle de parcă și-ar fi ieșit din minți. La răgetul său, chiar și apele lacului prinseră a se învolbura, înspăimîntate parcă. Dar broscuța nu se sperie. Ea făcu cu ochiul atît de hazliu suratelor sale, că orăcăitoarele se porniră pe rîs de nu se mai puteau opri.

Putea oare Tigrul să suporte o asemenea insultă ? Se înțelege că nu ! Și se aruncă asupra broscuței...

Nu e prea greu de ghicit ce s-a întîmplat pînă la urmă. Din cauza îngîmfării prostești, Tigrul s-a înecat în lacul adînc. Cît despre broscuță, se spune că mai trăiește și astăzi și din cînd în cînd poate fi văzută pe lac.

— POVESTE BIRMANĂ —

Instantanee

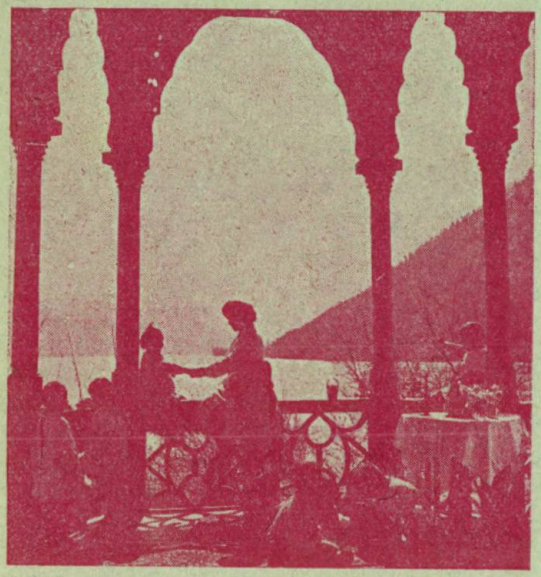

1. Pe terasa căminului de copii de pe insula Ada-Kaleh
2. Cresc şi se înfrumuseţează oraşele patriei În fotografie, locuinţe muncitoreşti la Oneşti
3. E foarte plăcut ca, după ce ţi-ai terminat lecţiile, să participi la activitatea cercului
4. Mergem la serbare?
— Mergem!
Şi ce mîndri se simt în frumosul port oltenesc
5. Temele bine rezolvate, îngrijit scrise, merită nota 10

Sîntem patru prieteni

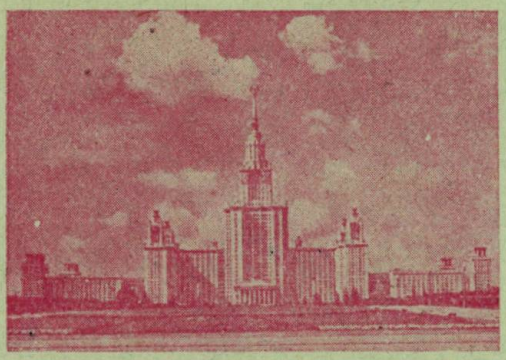

Universitatea Lomonosov Moscova U.R.S.S.

Sîntem patru prieteni: Seluneva Rimma, de 14 ani, din Moscova; Evgheni Dragomirov Hristov, de 14 ani, din R. P. Bulgaria; Eike Biedermann, de 17 ani, din R. D. Germană şi eu, Neagu Florin, de 10 ani, din R. P. Romînă. Ne-am cunoscut prin intermediul revistelor „Cravata roşie" şi „Luminiţa". Şi, cu toate că ne aflăm la mii de kilometri unul de altul, ne leagă aceleaşi pasiuni: colecţionăm mărci poştale şi vederi. Dar ceea ce ne apropie mai mult, ceea ce a făcut să ne putem împrieteni şi înţelege, deşi vorbim limbi diferite, este faptul că locuim în ţări prietene, în ţări în care copiii duc o viaţă fericită, sub grija partidelor comuniste şi muncitoreşti frăţeşti.

În ţările noastre, noi, copiii, ducem o viaţă fericită şi lipsită de griji: învăţăm, ne jucăm, citim, petrecem vacanţele în tabere la munte sau la mare. Pe străzile şi bulevardele oraşelor noastre, întîlneşti copii veseli şi sănătoşi, care se duc la şcoală sau la casele pionierilor, nu copii în zdrenţe şi flămînzi... aşa cum întîlneşti în ţările capitaliste.

La Moscova, unde locuieşte prietena mea Rimma, se va construi pe colinele Lenin „Oraşul cravatelor roşii", Palatul pionierilor, unde mii de copii sovietici îşi vor petrece plăcut timpul lor liber.

În R. P. Bulgaria, unde locuieşte prietenul meu Evgheni, se construiesc mereu mai multe şcoli, în fiecare an pot intra în facultăţi mai mulţi studenţi... în timp ce în oraşul spaniol Barcelona, de pildă, străzile sînt pline de copii vagabonzi, ajunşi astfel nu din vina lor, ci din lipsă de şcoli.

În R. D. Germană, ţara prietenului meu Eike, oamenii muncii, eliberaţi, construiesc pentru ei şi copiii lor o viaţă fericită şi lipsită de griji: copiii au şcoli, creşe, cămine, sînt îngrijiţi, îndrumaţi... în timp ce

Cetatea „Piatra Veche" oraşul Karl Marx R.D.G.

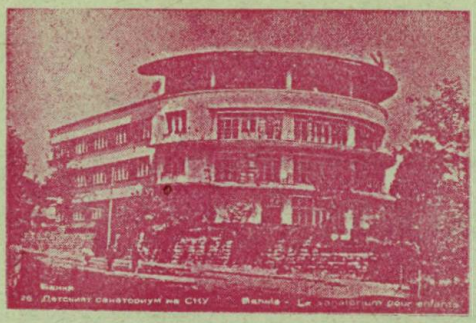

Casă sanatorială pentru copii R.P.B.

în America copiii negri sînt schingiuiți, închiși în case corecționale, pentru vini închipuite, iar la un pas de R. D. Germană copiii din Germania occidentală sînt vînduți de părinții lor, pentru că n-au ce să le dea de mîncare.

In R. P. Romînă, scumpa mea patrie, eliberată de sub boieri și capitaliști, noi, copiii, ducem o viață frumoasă, avem o copilărie fericită și ne așteaptă un viitor luminos.

Pentru aceasta, pentru că locuim în U.R.S.S., R. P. Bulgaria, R. D. Germană și R.P.R., Rimma, Evgheni, Eike și cu mine putem fi prieteni. Viața noastră e lipsită de necazuri și de lipsuri, și în timpul liber, pe care ni-l lasă învățatul, putem să ne ocupăm și de micile noastre pasiuni: colecționarea de mărci și vederi.

Oare un copil italian, negru sau turc, sau alt copil din țările capitaliste ar putea s-o facă, cînd e flămînd, înfrigurat, în zdrențe? Eu vorbesc, bineînțeles, de copiii celor mulți ai muncitorilor și țăranilor nu de copiii bogătașilor.

Statele noastre socialiste cheltuiesc sume mari pentru bunăstarea noastră, a copiilor. Statele capitaliste cheltuiesc pentru bombe, să ne amenințe cu ele și să ne facă iarăși robii îmbuibaților.

De aceea, noi, patru prieteni, copii din lumea senină a socialismului, vom lupta, după puterile noastre, pentru pace, pentru ca să putem avea prieteni în toate țările globului, pentru ca toți copiii să știe ce este o copilărie fericită.

NEAGU FLORIN
Școala medie mixtă nr. 1 „Petru Rareș"
Piatra Neamț

Să vă facem cunoștință. Cele două prietene, Vesea Ileana și Meszeș Iutka, învață anul acesta într-o școală de curînd construită. Este vorba de Școala elementară din Tîrgu Mureș, la care merg copii romîni și copiii minorităților naționale. Ca și părinții, care muncesc cu aceeași dragoste pentru patrie, copiii sînt prieteni, și drumurile lor sînt aceleași.

O RECLAMĂ cu bucluc...

ŞTEFAN ZAIDES

Micu Mircea tăcu. Din felul cum se uitau unii la el, puteai ghici cam ce gîndeau: „Al naibii Mircea ăsta. Are talent la fotbal. O să ajungă-n naţională!..."

Mircea tocmai se gătea să-i părăsească cînd în sală intră tovarăşul Voicu, profesorul de la cercul de înot. Îl felicită pe Mircea şi-l rugă să-i povestească şi lui cum a decurs meciul dintre şcoala lor şi cei de la 15 mixtă. Moruleanu — centru atacant de la echipa şcolii medii — n-avu de lucru însă şi spuse:

— Mai bine să ne povestească cum e cu poza din galantar... şi rîse ironic, aşezîndu-se călare pe-un cal de exerciţiu.

Mircea îl privi mirat:

— Care poză?

— ...Aia din vitrina lui nea Ilie...

— Habar n-am...

— Vrei să spui că nu ştii de poza lui Neacşu, extrema voastră stîngă?

— Eşti nu ştiu cum. Ce mă interesează pe mine poza lui Neacşu! Ce, tu nu te pozezi niciodată?

Moruleanu se înfurie. Ocoli înciudat grupul celor adunaţi în jurul lui Mircea, apoi îşi făcu loc lîngă acesta şi-i strigă în ureche:

— Nu m-am gîndit că la voi vedetismul e în floare...

La auzul acestor cuvinte Mircea nu se mai putu stăpîni:

— Măi, sări el ca ars, ce-ai cu noi, măi Moruleanule? Ţi-e necaz că v-am bătut? Nu eşti sportiv atunci. Că v-am bătut în mod cinstit, asta nu poţi s-o negi... Ce-ţi veni cu poza asta?

— N-ai dreptate, Micule, crezi că dacă ne-aţi bătut o dată o să ne bateţi mereu... Lasă, o să ne luăm noi revanşa... Dar că Neacşu al vostru s-a şi pozat ca o vedetă şi şi-a afişat poza în centrul oraşului, asta nu-i bine.

— Cum „ca o vedetă"?

— Dacă nu mă crezi, zîmbi Moruleanu, du-te la nea Ilie şi-ai să-l vezi.

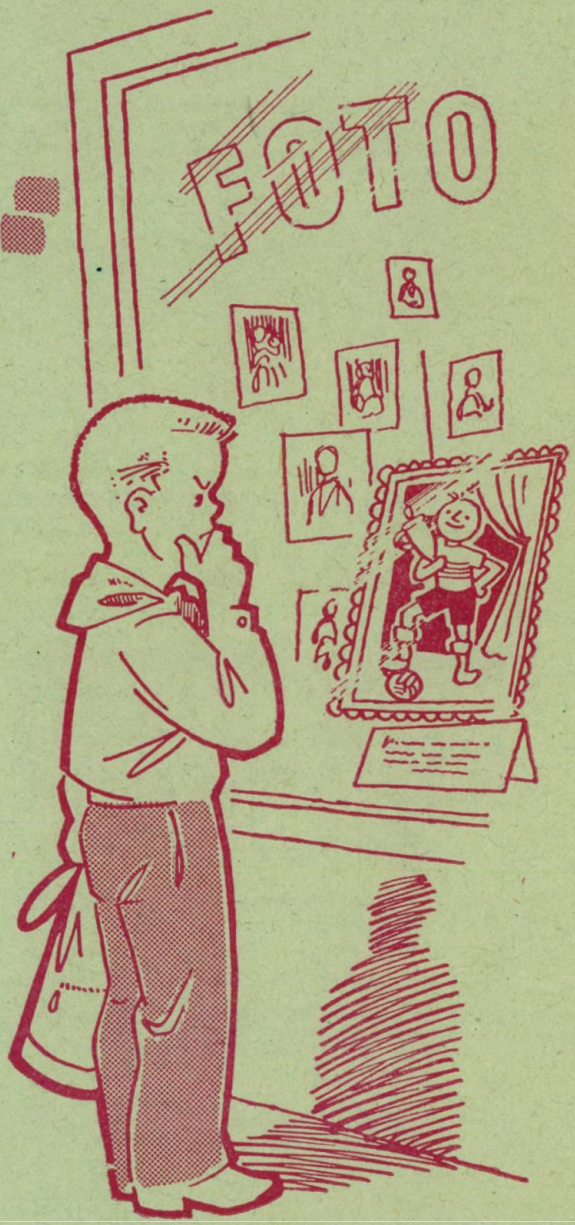

Micu dădu mirat din umeri, se sculă de pe scaun, se opri o clipă, apoi ieşi înciudat, trîntind uşa.

*

Poza lui Neacşu era chiar pe mijloc, într-o ramă aurie. Din poză, îmbrăcat în costum de fotbalist, cu un picior pe minge şi în mîna dreaptă cu o cupă zîmbea galeş... Neacşu. Sub fotografie — cîteva rînduri : *„Mitruţ Neacşu, zis Fulgerul, cel mai bun «unsprezece» al oraşului nostru. Să ne trăiască şi peste ani să-l aplaudăm cu toţii pe «23 August»"*.

Mircea văzu negru înaintea ochilor. Deschise vijelios uşa cu clopoţel de la atelierul lui nea Ilie şi fără să dea ziua bună pătrunse glonţ prin perdeaua mare, neagră, după care lucra fotograful, încît îl şi sperie.

— Ce-i mă, or dat tătarii ?

— Nea Ilie, cine a pus poza lui Neacşu în vitrină ?

— Care Neacşu ?

— Băiatul ăla... Fotbalistul care...

— Aaa... Il ştiu. Eu am pus-o, se înţelege, doar e vitrina mea.

— Păi de ce, nea Ilie ? Încurajezi vedetismul ?

— Eu nu încurajez nimic. Băiatul a venit aici, s-a fotografiat uite cu alea — şi-i arătă lui Mircea costumul, mingea şi cupa —, iar eu i-am pus poza în vitrină. Că m-a rugat. Că şi matale dacă te fotografiezi şi dai colea, un pol-doi, te pun alături de el...

— Nea Ilie, priveşti problema... aşa... îngust. Lui Mircea, de ciudă îi dădură lacrimile.

— Cum ai zis ? „Ingust" ?! A, păi să ştii că mă superi. Eu sînt de 30 de ani fotograf şi nu m-a jignit nimeni. Sînt negustor cinstit : mi-a plătit, îmi servesc clientul aşa cum doreşte. Ia, hai, afară ! Să nu mai vii pe aici că...

Dar Mircea era de mult în stradă.

*

Intregul colectiv de conducere al unităţii era prezent. Fuseseră invitaţi chiar şi cîţiva preşedinţi de grupă.

Neacşu sosi mîndru şi se aşeză fără a fi poftit, încît îi intimidă pe toţi. Văzînd că nimeni nu-i spune nimic, scoase din buzunar „Sportul popular" şi se afundă în lectură.

In sfîrşit, Mircea se reculese şi începu :

— Ştii, tovarăşe Neacşu, noi...

(Continuare în pag. 155)

Răspunsuri la

Nr. 1 – Teatrul Muzical – pag. 26
Nr. 2 – Casa Scînteii – Turnul central – pag. 51
Nr. 3 – Ateneul R.P.R. – pag. 62
Nr. 4 – Monumentul Eroilor Patriei – pag. 72

GHICITORI

Fără aţă şi ureche
Coase el din vremea veche.
Îl loveşte, dar crezi că-l doare?
Aş, se bucură mai tare!
(Cuiul)

Spune-mi, cine nu-i în stare
Să se ţină pe picioare?
(Oul)

Leneşă stă la răcoare
Timpul poate să-l măsoare
Neagră e ca un coşar
Şi nu trage la cîntar!
(Umbra)

umor de DURES 59

– De ce l-ai aşezat pe Georgescu cu capu-n jos?
– Aşa cum a pus şi el bustul.

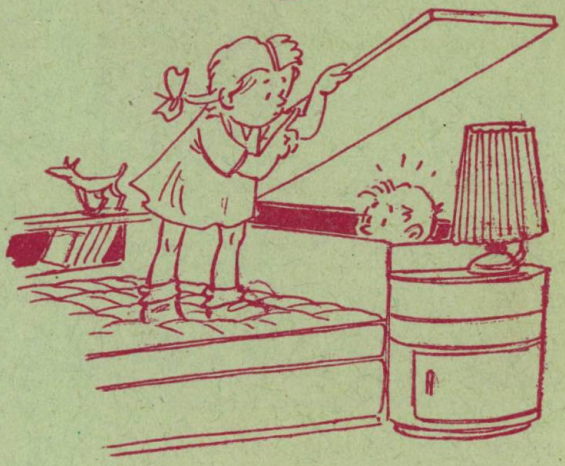

– Nicule poţi să ieşi. Tăticu n-a trecut pe la şcoală.

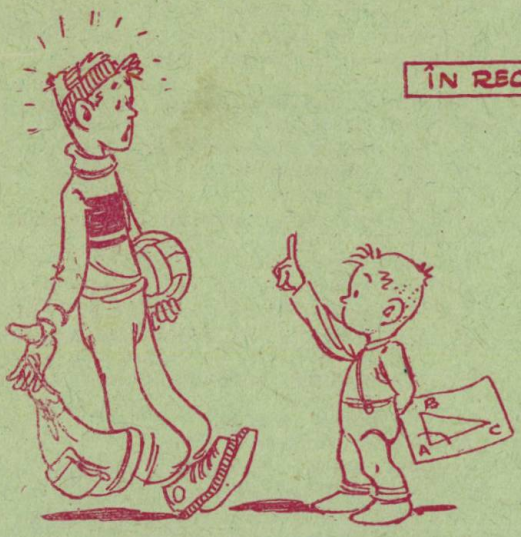

– O parte din probleme ţi-am rezolvat, dar m-am încurcat la geometrie.

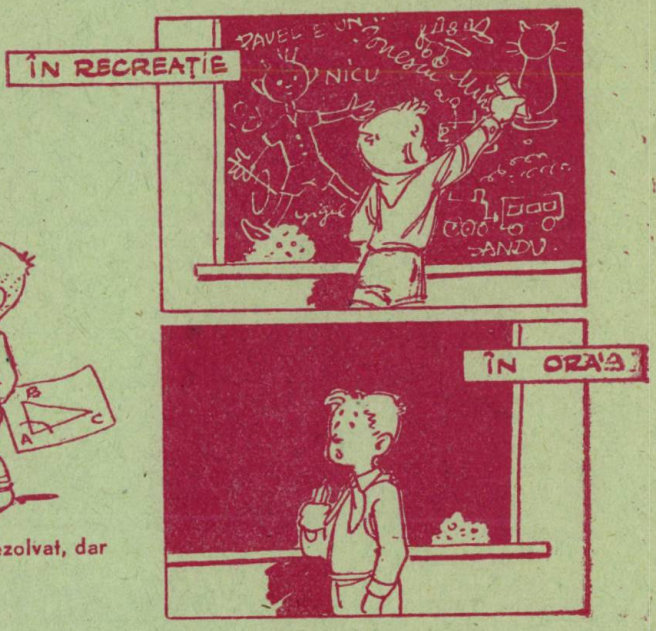

(Continuare din pag. 18)

Intrară cu toţii în camera hărţilor. Păşeau în vîrful picioarelor de parcă ar fi pătruns într-o încăpere cu mii de mistere, în care e bine să-ţi auzi răsuflarea, ca să te afli mai în siguranţă. Privirile lor, nerăbdătoare, începură apoi să zboare, mai iute decît gîndul, din Africa pînă-n Asia, din Asia pînă-n Australia, pe urmă...

— Aici ! zbieră pur şi simplu Aurora. Aici !

Şi degetul ei se opri în apropierea paralelei de 40°.

— Insulele Azore. Priviţi cu atenţie. Nu-s originale.

— Cum adică ? rîse Ivan. Sînt din plastic ?

— Nu... răspunse, numai din zăpăceală, aceeaşi Aurora. Cineva le-a redesenat şi le-a colorat...

— Şi cele vechi... originale... tipărite ?

Rodica îşi plimbă degetele prin partea aceea a globului şi descoperi :

— Aici ! Aici ! e lipit un petic întreg de hîrtie colorată. De ce a înlocuit cineva partea asta, nu pricep nici în ruptul capului.

Din greşeală, degetul ei apăsă hîrtia. Simţi că dedesubt e gol.

— Ştiu, ştiu acum...

— Ce ştii ? Vorbeşte !

Preşedinta îşi îndreaptă nodul cravatei roşii.

Cineva a spart globul, apoi la reparat cum s-a priceput. Şi se pricepe destul de bine la desen. Cine să fi făcut asta ?

— Să-l descoperim pe autorul scrisorii...

— Ăsta-i „oul lui Columb".

— N-are nimeni vreo propunere ?

— Am !

Vorbise Ivan.

— Ştiu din cărţile pe care le-am citit că făptaşul se reîntoarce întotdeauna la locul în care a făptuit ce-a făptuit...

— Mai scurt, trompetistule !

— Dacă Şelaru e cel care-a făcut să dispară, pentru o zi, globul nostru pămîntesc...

— El e scos din cauză...

— Uf, am dat numai un exemplu... deci vinovatul, sau „nevinovatul", cum semnează, va reveni în camera hărţilor. Pesemne ca să vadă ce se întîmplă cu globul, dacă nu s-a observat ceva, dacă hîrtia nu se dezlipeşte...

— Să-l pîndim ! se avîntă Luca. Cu schimbul, o oră, două, fiecare.

— Da, că de asta ne arde nouă... În loc de lecţii, să facem toţi pe detectivii amatori !

Era, desigur, părerea unei preşedinte de detaşament, care simţea răspunderea ei pentru situaţia bună la învăţătură a tovarăşilor săi.

— Nici nu-i nevoie : de curînd am citit o carte în care vinovaţii au fost prinşi după urmele de zgură găsite pe tălpile lor. Să pisăm şi noi zgură de pe terenul nostru de volei şi s-o presărăm în camera hărţilor, pe podea. Aici e destul de întunecos locul ca să nu se bage de seamă... Cine-o veni de-acum încolo va fi însemnat ! Iar mîine...

A doua zi, în pragul uşii, Mareş, care ceruse ca ea să fie „de serviciu", cu banderola de cruce roşie pe braţ, controla unghiile colegilor ei şi-i obliga să se şteargă, cu deosebită grijă, pe preşul anume adus în pragul clasei.

— Ce v-a apucat ? se minunau aceia care habar n-aveau de ce se petrece chiar sub nasul lor.

— Ce, sîntem într-a întîia ?

— Aşa-i dispoziţia !

— Şi-n urechi nu ?

Mareş îşi vedea liniştită de sarcina asumată şi răspundea numai :

— Aşa-i dispoziţia !

Cînd Şelaru se arătă în capătul coridorului, ei nici nu-i păsa : n-avea îndoieli asupra nevinovăţiei lui totale. Dar cu cît paşii lui se apropiau de preşul din vecinătatea pragului, siguranţa i se clatină tot mai rău, pînă...

— Mîinile ! îi ceru ea.

El le trase îndărăt.

— Cum adică ? Pentru unii mumă şi pentru alţii ciumă ? Înainte...

De emoţie îl scăpase pe cel de dinaintea lui Şelaru şi nu-l controlase. „Dar el ? De ce se teme ? Să presimtă ceva ?" La fel gîndiră şi alţii care se aflau prin preajmă, pîndind la tot ce se petrece în prag. Vinovatul era aşteptat să pice în

capcana ce i se pregătise cu atîta minuțiozitate.

— Așa-i dispoziția! rosti, solemnă, fata cu bransardă.

Băiatul n-avu încotro și îi arătă palmele, apoi dădu să treacă, repezit, pragul.

— Ștergeți cu grijă picioarele. Ai preș...

Rodica tresări. Mareș pălise în prag. Pe preș apăruseră, limpede, cîteva dungulițe roșii de zgură.

— El e! rosti, categoric, Rodica.

Lecția se scursese apoi anevoie pentru ea, pentru Mareș și Ivan, pentru Luca și Mogaș, pentru Aurora. În recreație Șelaru fu invitat, cu alai, în camera pionierilor. Asupra lui tăbărîră cu întrebările, zeci, sute, amețitoare. Iar Șelaru, înnebunit, țipa ca scos din minți:

— N-am luat nici un glob pămîntesc! Mai curînd am luat luna de pe cer... N-am luat!...

— Și zgura? De unde-i zgura? Ai jucat volei azi noapte, de unul singur, pe clar de lună?

— Ba nu! M-am strecurat ieri în camera hărților, ca să cercetez globul, în speranța c-am să găsesc vreo urmă, vreun indiciu cît de mic, care să mă ducă la adevăratul vinovat... Voiam să scap de bănuielile voastre... Mareș îmi spusese că sînt și eu bănuit.

— Aha!

Mareș întoarse privirea, încurcată.

— Și recreația de după prima oră de geografie, cea în care se presupune c-ar fi dispărut globul? Unde-ai petrecut-o?

— Nu spun! E o taină...

— Dumnealui are și taine... Auzi, auzi...

— Spune-le, interveni, surprinzător, Mareș. Te rog eu mult, spune-le, ca să știe și ei că ești nevinovat.

— Extraordinar! izbucni Aurora. Întocmai ca în scrisoare, aceeași semnătură: „Un nevinovat".

— Ce scrisoare?

— Hai, nu face pe prostul!

— Spune-le, te rog eu mult, spune-le...

— Nu!

— Atunci le spun eu...

Mareș se pregătea să dea pe față taina lui Șelaru.

— Îți calci făgăduiala.

— N-am încotro! În felul acesta vei lămuri lucrurile.

Și către ceilalți, care așteptau — numai ochi și urechi:

— Ei bine, în recreația cu pricina, Șelaru a stat ascuns și și-a scris temele pentru ora următoare... Nu și le făcuse acasă...

— Aha! clătină din cap Rodica. Cred și eu că nu-i convine să mărturisească o taină ca asta...

Mareș trase aer în piept: spusese totul dintr-o suflare. Continuă, acum, mai lent:

— E grav ce-a făcut, dar eu zic să lăsăm acum mustrările, cu atît mai mult cu cît am hotărît ca de azi încolo să merg zilnic la el acasă să ne facem lecțiile împreună...

— Asta o s-o mai vedem noi, mormăi, bosumflat, Șelaru.

— Și noi o să mai vedem ce-i adevărat și ce nu din tot ce-ați înșirat voi aici!

Sunase de intrare în clasă. Și lucrurile rămăseseră nelimpezite... Abia după o săptămînă, moș Ilie, care stătea de vorbă, în poartă, cu poștașul, le ieși înainte și-i întinse Rodicăi un plic.

— O scrisoare. De la Aristică! se bucură ea. A și ajuns la Onești.

Deschise plicul, sub nasul celorlalți, și iată ce citi, cu glas tare:

„Dragi tovarăși,

Vă scrie din Onești, cel mai nou oraș al patriei noastre, cel mai nou locuitor al său, Aristică Prodea. Aici e minunat, habar n-aveți ce bine-i că sîntem iar împreună cu tata. Toate sînt noi pe-aici: casele, străzile, uzina, parcă și oamenii. Parcă și eu sînt altul. Poate de aceea mă simt îndemnat să vă scriu numaidecît, la sosire, și să vă explic vouă, cu rugămintea să explicați și voi mai departe, unde se cuvine, ultimul meu pocinog făcut la plecarea din școală. Poate nu știți că globul pămîntesc a dispărut, pentru o zi și ceva doar, din camera hărților. Ei bine, eu le-am luat. «De ce?» — o să vă întrebați, desigur. Poate o să vi se pară o copilărie. Și totuși, ăsta-i adevărul gol-goluț: am vrut să însemn pe glob noul meu oraș, Onești, în care urma să plec peste două zile. Voiam să fie și el trecut acolo, printre orașele importante ale lumii. Și-apoi voiam ca odată și odată, cînd, din întîmplare, ați fi dat peste el, să vă aduceți cu toții aminte de fostul vostru bun prieten Aristică Prodea, cel care vă și îmbrățișează acum pe toți, înainte de a încheia scrisoarea de față.

Cu drag, Aristică

P. S.

Am uitat să vă explic ce era mai important: am scăpat globul din mînă tocmai cînd însemnam Onești și l-am spart în dreptul insulelor Azore. L-am ascuns în curte, în scorbura teiului, sub niște paie, și-am desenat acasă regiunea respectivă pe un petic albastru de hîrtie. A doua zi am lipit peticul și... Sper că n-o să vă strice la învățătură. Dac-am greșit prea rău față de voi și de școală, rog să mă iertați și să-mi rămîneți aceiași buni prieteni ca și pînă acum.

Același, Aristică"

Scrisoarea era plină de fel de fel de desene pe margini: „casa în care locuiesc", „școala", „grădina", „Alimentara". Pare-se că Aristică n-avea de gînd să renunțe la obiceiul său de a mîzgăli peste tot. Dar desena frumos. Băieții și fetele nici nu luară în seamă desenele. Se repeziră droaie spre camera hărților. Globul era acolo. Îl răsuciră și... într-adevăr, în dreptul locului în care ar fi trebuit să existe Bacăul răsărise un punct minuscul, lîngă care sta scris, cu litere de tuș: ONEȘTI.

În aceeași zi porni, prin poștă, spre noul oraș care-și ocupase locul său pe globul pămîntesc datorită nu numai voinței celor care-l construiseră, dar și unui buclucaș elev dintr-a VI-a, o scrisoare cu următorul conținut:

„Dragă Aristică,

Am primit rîndurile tale și în același timp ne-am bucurat, de două ori și ne-am întristat o dată. Bucurat prima oară pentru că ești iar cu tatăl tău la un loc, pentru că aveți casă nouă și tot ce vă trebuie. Întristat, pentru că ți-a putut trece prin cap, așa cum trece paralela 40° prin dreptul insulelor Antile, să scrii ceva pe globul pămîntesc. Ne miră că n-ai găsit altceva mai bun de făcut cu talentul tău la desen și cu tușul, tu care ai fost pus și pe tabla de onoare a pionierilor nu ca fotograf amator, ci ca exemplu de disciplină (e drept, fără poză, că ți-a pătat-o Șelaru)..."

Aici, Rodica cea care scria efectiv scrisoarea, cumpănise o clipă și tocul, nerăbdător, lăsase să-i picure, din peniță, o picătură de cerneală.

„A doua bucurie am avut-o pentru că ai găsit totuși cu cale să ne scrii numaidecît despre pocinog, ceea ce dovedește că în cele din urmă n-ai uitat alfabetul purtării pionierești: a) lucrurile școlii sînt lucrurile noastre și ale întregului popor; b) și tu faci parte din popor; c) stricînd un lucru de-al școlii, strici de fapt un lucru de-al tău; d) lucrurile trebuie păstrate cu grijă și pentru cei care vor veni să învețe după noi..."

Scrisoarea era lungă, pe patru pagini de caiet dictando, și epuiza, pe rînd, toate literele alfabetului, inclusiv ș și ț. Cînd o isprăviră, Șelaru clipi admirativ:

— Se cunoaște, Rodico, că ai zece la compunere.

Se înveseliră cu toții. Misterul dispariției globului pămîntesc fusese în sfîrșit dezlegat!

MIHAI STOIAN

CUBA

La începutul anului 1959, dictatorul Fulgencio Batista fugea din țara pe care o ruinase în timpul sîngeroasei lui tiranii, gonit de armata formată din muncitori, țărani și intelectuali progresiști, comandată de Fidel Castro.

Fulgencio Batista și-a început în 1933, cu sprijinul ambasadei americane din Havana, drumul, lipsit de glorie, care avea să-l aducă la conducerea „Perlei Antilelor".

Cuba este o insulă relativ mică. Situată în vestul Oceanului Atlantic, este cea mai mare din arhipelagul Antilelor Mari. Împreună cu cele cîteva insulițe din jur, are 114.000 km² și aproape 6.000.000 de locuitori. Capitala este Havana, oraș modern, cu peste 1.000.000 de cetățeni. Insula dispune de bogății mari. Ocupă al patrulea loc în lume în ce privește rezervele de minereu de fier. Posedă uriașe zăcăminte de mangan, crom, nichel, cupru, bauxită și altele. Insula aceasta, acoperită de luxuriante păduri tropicale cu esențe rare, are un sol roditor. Se cultivă tutun, plante textile, cafea, cacao, arbori de cauciuc etc. Din această cauză, Cuba a fost teatrul războaielor dintre colonialiștii spanioli și englezi. În secolul al XIX-lea, Cuba a căzut pradă capitalismului american. Principala bogăție a Cubei este însă zahărul. Jumătate din insulă este cultivată cu trestie de zahăr, Cuba fiind prima producătoare de zahăr din trestie din lume, iar exportul zahărului reprezentînd 90% din venitul național și 85% din exportul total al țării.

Monopolurile americane și-au întins tentaculele spre toate aceste bogății. Ele au investit capitaluri imense în plantațiile de trestie, iar Cuba a devenit „zaharnița" Statelor Unite. Peste jumătate din capitaluri au fost investite în timpul lui Batista, care a scutit de impozit monopolurile americane. Monopolurile, în cap cu faimosul UNITED FRUIT COMPANY — supranumit „Monstrul verde" —, și cîțiva moșieri cubanezi stăpîneau pînă la revoluție peste 67% din plantațiile de zahăr. Cuba a fost astfel transformată într-o regiune de monocultură. Aproape toate produsele alimentare trebuiau importate. Nu exista industrie ușoară sau grea. Din această cauză, în țară erau peste 500.000 de șomeri. În Cuba domneau încă sărăcia, mizeria. Un ziar înfățișa astfel viața dintr-un cartier muncitoresc din Havana: „În acest cartier există peste 300 copii de vîrstă școlară. Toți arată la fel: slabi, desculți, plini de paraziți. Școala este o clădire fără dușumele, fără uși, fără bănci... Și totuși acești copii se pot socoti norocoși. În regiunile îndepărtate nu există nici măcar atîta".

Astăzi Cuba este, în sfîrșit, liberă. La lupta condusă de Fidel Castro pentru recîștigarea independenței au luat parte grupările de opoziție în frunte cu Partidul popular socialist, care se sprijină pe masele populare. În ciuda încercărilor reacțiunii, sprijinită fățiș de Statele Unite ale Americii, care organizează comploturi, tînăra republică se întărește, crește. Noul regim a efectuat o reformă agrară. Cu toate greutățile, în țară a început o operă de industrializare. A început acțiunea de alfabetizare a poporului, ținut decenii de-a rîndul într-o groaznică înapoiere. Se construiesc școli, spitale, șosele.

Guvernul lui Fidel Castro a declarat că dorește să mențină legături de prietenie cu toate popoarele, în special cu cele din lagărul socialist, în frunte cu U.R.S.S. De altfel, încă la 10 ianuarie 1959, imediat după izbînda revoluției, U.R.S.S. a recunoscut actualul regim. Datorită acțiunii revoluționare a poporului, Cuba este una dintre puținele țări ale Americii Latine care și-au cîștigat adevărata suveranitate.

Din folclorul VECHI

EU MĂ DUC, CODRUL RĂMÎNE

Eu mă duc, codrul rămîne,
Pică frunza după mine.
Eu mă duc, mă duc, mă duc,
Că domnii s-or înmulțit,
Nu e modru[1] *de trăit :*
Vine judele cu carul,
Îți ia tot și-ți lasă-amarul,
Îți ia vaca din ogradă
Și viețelu' din poiată,
Îți ia caii și cocia
Și îți lasă sărăcia.

[1] Chip.

BUCUREȘTI, ORAȘ VESTIT

Foaie verde lemn pîrlit,
București, oraș vestit,
De mi te-ai fi prăpădit
Pînă-n tine n-am pornit.
Hei, cînd intră omu-n tine,
Gîndește că dă de bine.
Da' binele cine-l are?
Boierimea cea mai mare ;
Știu că nu noi, slugile,
Cari ne trudim oasele.

PĂCALĂ ȘI BOIERUL

A fost unul Păcală. Și-i tot păcălea pe oameni. Pe unul într-un fel, pe altul în alt fel. In satul acela era un boier și tot auzind că-i păcălește Păcală pe oameni a întrebat odată :

— Măi, cum îi Păcală acela îmbrăcat, c-aș voi să-l cunosc dacă-l întîlnesc o dată...

I-au spus oamenii cum e îmbrăcat, și odată mergînd boierul cu rădvanul cu 4 cai văzu o răchită cumpănită peste drum și Păcală ședea acolo și-o ținea cu umărul.

— Bună ziua, zise boierul.

— Bună ziua.

— Nu ești tu Păcală, măi ?

— Cum zici, eu îs !

— Mă, eu tot am auzit că păcălești. Ia păcălește-mă și pe mine.

— Hm ! Te-aș păcăli eu, dar mi-am uitat păcălelile acasă.

— Stai departe ?

— Ba, nu așa departe.

— Atunci du-te și le adă.

— Apoi dac-ai veni ici să ții răchita în locul meu, m-aș duce.

Vine boierul și pune umărul la răchită.

— Să ții zdravăn, nu cumva să pice răchita peste drum, îi dădu de grijă Păcală.

Iar el s-a suit în rădvan cu vizitiul. S-a dus pînă în oraș. Acolo i-a spus vizitiului să plece, iar el a vîndut caii și rădvanul și s-a dus în treaba lui.

Boierul ședea acolo mai departe. Au trecut oamenii și l-au întrebat.

— Bună ziua, conașule, de ce stai acolo ?

— Țin răchita asta să nu pice peste drum.

— D-apoi de ce ?

— Apăi calicu' ista de Păcală a zis s-o țin să nu cadă peste drum că el s-a dus, că și-a uitat păcălelile acasă.

— Și dumneata de ce mai stai acolo ?

— Păi ca să vină cu păcălelile.

— D-apăi ce vrei mai multă păcăleală decît asta ?

și NOU

A VENIT O CĂPRIOARĂ

Pe colnic, pe dumbrăvioară,
A venit o căprioară,
Cu ochi vii de piatră rară,
Lerui-ler...
Căprioara-i nevăzută,
Numai de oameni știută,
Lerui-ler...
Și-a intrat în sat la noi,
Și scăpărăm de nevoi,
Lerui-ler...
Cît au fost domnii-n putere,
Ea n-a cunoscut ședere,
Lerui-ler...
Tot prin codrii cei merei
Căutau domnii urma ei,
Lerui-ler...
Viața să i-o spulbere
Și s-o calce-n pulbere,
Lerui-ler...
Streang din piele-au vrut să-
facă
Pentru lumea cea săracă,
Lerui-ler...
Căprioara fermecată
A rămas nevătămată,
Lerui-ler...
Nici un glonte n-a putut
Să mi-o stingă-n negru lut,
Lerui-ler...
Coborî din munți de piatră
Pînă la copii pe vatră,
Lerui-ler...
Și la toți le-a dăruit
Traiul anilor tihnit,
Lerui-ler...
De prin codrii de molid
Fu adusă de partid,
Lerui-ler...
Prin cătune și prin sate
Lumea-i spune Libertate,
Lerui-ler...

Culeș din comuna Ponoarele, raionul Baia de Aramă, reg.-Craiova
de ION SOCOL

HORA PĂCII

Foaie verde de cicoare,
Zi-ne horă, lăutare!
S-o întindem colea, mare
Că același dor ne leagă,
Muncitori din lumea-ntreagă.

Hora păcii, horă mare
Peste fluvii și hotare;
Cîți vor pacea, să se prindă,
Tot pămîntul să-l cuprindă.

N-or juca în ea boierii,
Nici patronii, nici bancherii,
Căci lor nu li-e dragă hora
Înfrățirii tuturora.

Mai cu foc zi, lăutare,
Hora păcii-ntre popoare.
Hai, din fabrici, de pe-ogoare
Muncitori și muncitoare,
Bucuria noastră-i mare.

DRAG MI-E LA GOSPODĂRIE

Frunzucă verde din vie,
Drag mi-e la gospodărie,
Că vin seara de la cîmp,
Văd lanul de grîu frumos,
Suflă-l vîntu-n sus și-n jos)
Mai îl suflă către soare,
Drag mi-e să nu văd răzoare.
Frunză verde și una,
Bine-mi place a lucra
Pămîntul tot o tarla,
Că toți lucrăm împreună
Și sîntem cu voie bună.
Mereu la lucru cîntînd
Și iar venim fluierînd;
Fluierăm cu voie bună
Dacă lucrăm împreună.

FOAIE VERDE MĂRGĂRINT

Foaie verde mărgărint
Drag mi-e satul înflorit
Cum mi-e drag cîmpu-n-
verzit!
Floare-albastră de cicoare
Ia-ți ţambalul lăutare
Și-ai să-ntindem hora mare
Că e zi de sărbătoare.
Că la noi în sat bădie
S-a făcut gospodărie
Tocmai cum îmi place mie.

Frunzuliţe de muşcate
Ia să vii la noi fîrtate
Să vezi carele-ncărcate
Stivuite cu bucate
Cum aduc la noi în casă
Pîine şi belşug pe masă.
Şi iar frunză de cicoare
Bucuria noastră mare
Face viaţa sărbătoare
Face satu-ntinerit
Cum e cîmpul înverzit.

Culeș din comuna Șoldanu
de M. CĂLIN

Aritmetică în grădină

MIOARA CREMENE

M-am așezat pe sub merii umbroși
și-ndată s-au și ivit curioși...

Am încercat s-amăgesc musafirii :
— Veniți încoace... știu un joc nou...
tabla-nmulțirii...

Dar nepoftiții dau bir cu fugiții...
întîi vrabia zboară ca trasă de-o sfoară.
— La ce bun,
zice,
să-nvăț să-nmulțesc ?
Mi-ajunge c-adun
cînd ciugulesc.

Apoi și huma cască plictisită :
— Mie îmi place doar înmulțirea cu miile.
O scriu cu iarbă pe toate cîmpiile
...Și se preface că-i adormită...

Apoi și soarele se desparte.
Cică jocul fără haz e.
I-ajunge că-mparte
raze.

Așa toți se duc,
Un nor îmi clipește din ochi, șugubăț.
Eu
stau singur cuc
și învăț...

ZIUA COPILULUI

1 Iunie este Ziua copiilor din întreaga lume. Este ziua în care glasul unit a sute de milioane de oameni cinstiți din toate colțurile pămîntului se ridică cu putere în apărarea vieții copiilor, pentru viitorul lor luminos, pentru pace.

Oriunde trăiesc, copiii sînt la fel de gingași. Dar cît de mari sînt deosebirile în ce privește viața copiilor.

Noi cei ce trăim în țările socialiste știm bine ce a dat puterea populară copiilor.

Grija pentru copii — primăvara și viitorul popoarelor — care vor trebui să preia și să ducă mai departe steagul luptei pentru făurirea societății comuniste, care vor trăi și vor munci în comunism este o trăsătură caracteristică tuturor țărilor socialiste, este o mărturie strălucită a umanismului socialist.

Copiii din patria noastră simt din plin razele calde, dătătoare de fericire și bucurie ale vieții noi, socialiste.

CÎNTEC PENTRU COPIII LUMII

Să-ncingem hora, nesfîrșita horă !
Să-mbrățișăm pămîntu-n lung și-n lat :
azi orișice fetiță ne e soră
și ne e frate orișice băiat.

Că unii-s bruni, că alții sînt bălai ?
Că fața-i neagră, galbenă sau albă ?
Că nu ne potrivim la port și grai ?
Mai veselă va fi măreața salbă !

De-altă culoare fiece mărgea :
un bob de-orez, un bob de grîu —
și alături
sau între ele — unul de cafea !
(... cum au rodit sub arșiți sau
omături)

La sînu-i drag și darnic, bun și blînd,
le-a încălzit pe toate trei pămîntul ;
suind spre soare, lujerul plăpînd
cu-aceeași sevă le-a hrănit avîntul...

Asemenea acestor boabe cresc
răsaduri de copii în lumea-ntreagă ;
aceiași ochi șăgalnici strălucesc
din fața albă, galbenă sau neagră.

Mai geme unul sub un jug nedrept,
e liber altul... Dar sînt toți de-o seamă
și negru, alb sau galben poartă-n piept
același dor : să crească fără teamă !

La fel ni-i dragă viața tuturor !
La fel ni-i dragă cartea tuturora :
încrezători în dalbul viitor,
copii ai lumii-ncingeți, largă, hora...

S-or spulbera și cei din urmă nori !
Jucați voioși, copii ai omenirii,
— milioanele de frați și de surori —
sub steagul păcii și al înfrățirii !

MARCEL BRESLAȘU

9 MAI – ZIUA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÎNIEI ȘI A VICTORIEI ASUPRA FASCISMULUI GERMAN

La 9 Mai, poporul nostru sărbătorește una din aniversările de seamă din istoria sa — proclamarea independenței de stat a Romîniei. Totodată, în această zi, se împlinesc 15 ani de la marea victorie a coaliției antihitleriste, în frunte cu Uniunea Sovietică, în cel de-al doilea război mondial, victorie la care și-a adus contribuția și poporul romîn. In fiecare an, poporul nostru sărbătorește această zi cinstind minunatele sale tradiții patriotice, paginile nepieritoare înscrise în istoria sa prin vitejia și spiritul de sacrificiu ai oștenilor lui Mircea cel Bătrîn și Mihai Viteazu, moșnenilor și răzeșilor lui Ștefan cel Mare, panduriior lui Tudor Vladimirescu, soldaților care au luptat la Mărășești în primul război mondial, zecilor de eroi și martiri ai clasei muncitoare și partidului comunist, vitejilor ostași și ofițeri care au luptat pe frontul antihitlerist!

De-a lungul anilor, poporul romîn a dus o luptă necurmată pentru libertate și independență. Pentru că multe veacuri de-a rîndul poporul romîn a dus pe umerii săi jugul străin și jugul asupritorilor băștinași. Scuturarea acestei duble subjugări a ridicat de multe ori la luptă poporul nostru. In 1877, alături de oștile viteze ale Rusiei, ostașii romîni au făcut legendare fapte de eroism la Plevna, Rahova, Griviția, Smîrdan. In focul războiului pentru eliberarea de sub jugul otoman din 1877, s-au călit străvechea prietenie dintre popoarele romîn și rus, frăția de arme romîno-rusă. Sîngele vărsat pe cîmpiile Bulgariei de ostașii romîni, cot la cot cu armata rusă și patrioții bulgari, a dat rod bogat — cucerirea independenței de stat a Romîniei la 9 Mai 1877.

Monstruoasa coaliție burghezo-moșierească însă a batjocorit năzuințele de pămînt, libertate și progres social ale poporului nostru. Versurile poetului V. Alecsandri scrise sub impresia deprimantelor scene ale eroilor de la 1877 care cerșeau pe străzi sună ca un act de acuzare nu numai împotriva atitudinii exploatatorilor față de vitejii de la Plevna, ci și împotriva jecmănelii ciinoase a poporului în genere: „...Ce-i astă sărăcime și goală și flămîndă? /Eroii de la Plevna!... Iată-i. /Ah! cine-ar crede!/ Le plînge chiar de milă tot omul care-i vede, /Și eu plîng de rușine... în țara ospeției/ Să văd cerînd pomană vitejii Romîniei!"

Trădarea de către burghezie și moșierime a independenței a dus apoi la înlocuirea jugului otoman cu jugul capitaliștilor străini. Zeci de ani de zile, capitaliștii romîni, în cîrdășie cu capitaliștii englezi, americani, francezi, germani etc., au supt vlaga poporului muncitor. Steagul independenței însă a fost luat în mîinile sigure ale clasei muncitoare, condusă de partidul său comunist.

In anii grei ai prigoanei fasciste, un manifest al P.C.R. lansa un înflăcărat apel: **„Ne cheamă la luptă dragostea de această țară, pe care nu vrem s-o vedem sfîșiată și cotropită, dragostea de acest popor, pe care nu-l vrem îngenuncheat și robit...".**

Comuniștii, fii devotați ai clasei muncitoare, patrioți înflăcărați, n-au șovăit să înfrunte temnițele și plutoanele de execuție. Ani de zile, în adîncă ilegalitate, P.C.R. a fost singura forță politică ce s-a ridicat la luptă pentru apărarea independenței naționale, împotriva înfeudării țării capitalismului străin, fascismului.

In condițiile create de ofensiva victorioasă a armatei sovietice eliberatoare, forțele patriotice și populare organizate și conduse de P.C.R. au înfăptuit insurecția armată și au răsturnat dictatura fascistă, care vînduse țara hitlerismului. La chemarea P.C.R., zădărnicind împotrivirea regelui și a burghezo-moșierimii, întreaga armată romînă a întors armele împotriva Germaniei hitleriste. Ostașii romîni, luptînd cu arma în mînă alături de trupele sovietice, au făcut minuni de eroism în bătăliile pentru alungarea fasciștilor de pe pămîntul patriei și al Ungariei și Cehoslovaciei.

Poporul nostru nu va uita niciodată că și-a cucerit independența de stat în 1877 alături de fiii poporului rus și că urmașii acestora, glorioșii ostași ai armatei sovietice, și-au vărsat sîngele pentru eliberarea Romîniei.

De 9 Mai — Ziua victoriei —, poporul romîn, împreună cu popoarele lumii, se gîndește cu dragoste și recunoștință la Uniunea Sovietică, țara care, zdrobind hitlerismul, aducînd contribuția hotărîtoare la victorie, a salvat omenirea de robia fascistă, țara care azi propune omenirii calea spre pace veșnică — încetarea experiențelor cu arma atomică și dezarmarea generală.

OINA

Sport de necontenită mişcare şi fantezie, care impune echipierilor o pregătire fizică multilaterală, oina e unul din sporturile noastre naţionale.

Se pare că, la origine, a fost un joc practicat de ciobani, după cum arată chiar numele. După unii cercetători, această presupunere este întărită de faptul că în unele regiuni căpitanului echipei i se spune ,,baci", bastonului de lovit — ,,bîtă", iar jucătorilor de la ,,prindere" — păscari.

*

Jocul se practică pe un teren dreptunghiular, bine nivelat, în suprafaţă de 60×32 m. Gazonul este de dorit, întrucît înlesneşte mişcările. Terenul se marchează cu linii late de 5 cm trase cu var. Liniile scurte se numesc ,,linie de bătaie" şi ,,linie de fund". Liniile trase de a lungul terenului se numesc ,,linii de margine". Paralel cu liniile de bătaie şi de fund, la cel puţin 5 m în spatele lor, sînt trasate alte două linii. Spaţiul dintre ele se numeşte ,,zona de bătaie" şi ,,zona de fund". De asemenea, terenul este despărţit în două culoare. Cel din stînga este culoarul ,,de ducere", cel din dreapta culoarul ,,de întoarcere". Locurile jucătorilor sînt delimitate prin cercuri cu diametrul de 2 m. Mingea este din piele umplută cu păr sau lînă. Este sferică, cu circumferinţa de 25—30 cm şi cîntăreşte 150—200 g. Mingea nu se aruncă, ci este lovită cu un baston rotund din lemn tare, lung de 90 cm pînă la 1 m şi 5,5 cm diametru la un capăt şi 4,5 cm la celălalt capăt. Ca să nu alunece, bastonul poate fi prevăzut cu o bandă cauciucată lată de 5 cm. În timpul jocului, bastonul şi mingea nu pot fi schimbate decît dacă nu mai pot fi folosite.

Oina se dispută în două reprize, fără pauză, între două echipe de cîte 11 jucători şi 3 rezerve. Există două categorii de jucători: juniorii, pînă la 18 ani împliniţi, şi seniorii, de la 19 ani în sus. Echipamentul se compune din tricou, chiloţi, pantofi de sport. Jocul este condus de un arbitru principal, ajutat de 2 arbitri de linie (de bătaie şi de fund). Echipele joacă cîte o repriză ,,la bătaie" şi alta ,,la prindere". ,,Bătaia" sau ,,prinderea" se trage la sorţi, aşa cum la fotbal se alege terenul. Echipa este ,,la bătaie" atunci cînd jucătorii ei sînt obligaţi ca după lovirea mingii să se strecoare prin cele două culoare de fugă (dus şi întors), apărîndu-se de mingiile trase de cei de la prindere. Trecerea prin culoare dă loc la faze palpitante şi cere o îndemînare deosebită pentru a evita loviturile trase de adversar. La rîndul lor, cei de ,,la lovire" trebuie să-şi arunce mingea cu repeziciune pentru a deruta pe cel ce încearcă să treacă prin culoare, să-l împiedice de a sezisa lovitura şi să-l scoată astfel din joc. Scorul final se socoteşte pe reprize şi pe jocul întreg, în funcţie de punctele cîştigate sau pierdute de fiecare echipă. Se atribuie cîte 11 puncte de priză, care se împart între cele două echipe, după numărul jucătorilor loviţi. Adunat, scorul celor două reprize dau scorul final al partidei.

Oina nu cunoaşte duritătile fotbalului sau ale rugbiului. Este un joc la fel de palpitant atunci cînd este disputat de echipe de valoare egală, bine pregătite. Este un sport care dezvoltă armonios trupul, îl călesţe.

(Pentru aprofundare se recomandă citirea ,,Regulamentului jocului de oină").

VOLEI pentru copii

Jocul de volei este un sport mult îndrăgit în ţara noastră. El este foarte recomandabil şi pentru copii, cu o condiţie — să nu se facă abuz. Pentru că, la fel ca toate sporturile, şi voleiul cere oarecare efort fizic şi, bineînţeles, mintal.

Pentru copii, dimensiunile terenului de volei vor fi de 7×14 m, în loc de 9×18 m cît este la maturi. Este bine ca terenul să fie presărat cu zgură, dar el poate fi făcut şi pe un loc bine bătătorit şi nivelat. Înălţimea la care se va fixa plasa va fi de 2,10 m pentru băieţi (de la pămînt la marginea de sus a plasei!) şi de 2 m pentru fete.

Echipa de volei e formată din 6 persoane şi cîteva rezerve (2 sau 3).

O partidă de volei durează... 3 jocuri, adică 3 seturi. Se consideră încheiat un set atunci cînd una din echipe realizează 15 puncte. In cazul că la 14 puncte se produce egalitate, atunci una din echipe trebuie să realizeze 16 puncte pentru a fi cîştigătoare. In nici un caz nu se poate termina un set la egalitate.

La volei este oprit ca un jucător să lovească de 2 ori la rînd mingea. Este oprit, de asemenea, să calce cu piciorul în terenul echipei adverse cînd trage la plasă. Nu este permisă nici lovirea mingii cu piciorul, lovirea mingii în acelaşi timp de către 2 jucători ai aceleiaşi echipe, precum şi trimiterea mingii la servit din careul de joc al echipei, ci numai din locul rezervat pentru serviciu.

Se poate considera că ai reuşit să cunoşti bine regulamentul jocului de volei numai atunci cînd l-ai citit pe cel oficial, pe care-l puteţi găsi la orice club sportiv.